

Sveučilište u Zagrebu

Strategija razvoja podrške studentima Sveučilišta u Zagrebu (2013. - 2025.)

Verzija 14. siječnja 2014.

Radna skupina za izradu Strategije razvoja sustava podrške studentima:

prof. dr. sc. Lelia Kiš-Glavaš, koordinatorka Radne skupine, Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet

prof. dr. sc. Blaženka Divjak, zamjenica koordinatorkice, prorektorica za studente i studije Sveučilišta u Zagrebu

prof. dr. sc. Vesna Jureša, Medicinski fakultet

prof. dr. sc. Ines Han Dovedan, Agronomski fakultet

prof. dr. sc. Ivana Franić, Filozofski fakultet

prof. dr. sc. Silvana Raić-Malić, Fakultet kemijskog inženjerstva i tehnologije

prof. dr. sc. Štefica Mrvelj, Fakultet prometnih znanosti

izv. prof. Siniša Reberski, Akademija likovnih umjetnosti

prof. dr. sc. Marina Ajduković, Pravni fakultet

prof. dr. sc. Nataša Jokić-Begić, Filozofski fakultet

Nenad Milijaš, mag. inf., Studenstki centar Varaždin

Administrativno-stručna pomoć stručne službe Rektorata:

Deniza Drusany, Centar za savjetovanje i podršku studentima Sveučilišta u Zagrebu

1.a. UVOD

Sveučilišna misija i vizija:

Sveučilište u Zagrebu nacionalno je i regionalno¹ središte obrazovnoga i istraživačkoga rada studenata, nastavnika i istraživača koji djeluju u skladu s akademskim vrijednostima i teže izvrsnosti i kreativnosti u učenju i istraživanju te u otvorenoj i produktivnoj suradnji s okruženjem razvijaju društvo, gospodarstvo i kulturu, temeljenu na znanju, kreativnosti, inovativnosti, održivom razvoju i demokratskim principima.

Misija i vizija Sveučilišta temelje se na sljedećim akademskim postavkama:

- Sveučilište je javno dobro;
- Sveučilište je autonomno u području obrazovanja i istraživanja uz potpunu odgovornost za svoje djelovanje;
- Nastavnici imaju akademsku slobodu u osmišljavanju i izvođenju nastave u skladu s relevantnim znanstvenim i metodičkim spoznajama te u skladu s prihvaćenim studijskim programom i standardima kvalitete na Sveučilištu
- Izvrsnost se postiže prožimanjem obrazovanja, istraživanja i stvaranja;
- Svi studenti, nastavnici i istraživači imaju jednake mogućnosti sudjelovanja u obrazovanju i istraživanju, u skladu s njihovim osobnim kompetencijama i interesima;
- Akademski rad temelji se na poštenju, povjerenju, pravednosti i poštovanju.

Kultura kvalitete očituje se u poticanju izvrsnosti u istraživačkom i stručnom radu, učenju i poučavanju, djelovanju Sveučilišta u skladu s misijom i vizijom, u postizanju strateških ciljeva, ali i u zadovoljstvu studenta, nastavnika, istraživača i ostalih zaposlenika, kao i vanjskih suradnika, djelovanjem Sveučilišta.

U *Londonskom priopćenju* (2007) istaknuto je kako bi Europski prostor visokoga obrazovanja (*EHEA*) morao učinkovito odgovoriti na izazove globalizacije te biti kompetitivan i atraktivan. Visokoškolske institucije sudjeluju u razvoju društva, utemeljene su na tradiciji kao centri učenja, istraživanja, kreativnosti i transferu znanja, ali isto tako njihova je ključna uloga u definiranju i prenošenju vrijednosti na kojima su naša društva utemeljena te u pripremanju studenata za aktivno građanstvo, za njihove buduće karijere i zanjihov osobni razvoj. Stoga institucije visokoškolskoga obrazovanja moraju počivati na načelima nediskriminacije i jednakoga pristupa za sve.

Polazne postavke za formulaciju misije i vizije Sveučilišta u Zagrebu govore u prilog obveze Sveučilišta da svojim razvojem i promjenama potiče njegovanje načela moralnosti, etičnosti i tolerancije kako bi se studenti kroz studije formirali kao sudionici modernoga demokratskoga i multikulturalnoga društva, što svakako uključuje i izjednačavanje mogućnosti za studente s invaliditetom, kao i druge podzastupljene i ranjive skupine kroz osiguravanje pristupačnosti i podizanje kvalitete visokoga obrazovanja.

¹ Regija: Srednja i Jugoistočna (SJI) Europa.

Nadalje, Sveučilište u Zagrebu aktivni je dionik u stvaranju tehnološkoga, gospodarskoga i društvenoga razvitka sukladno strateškim potrebama Republike Hrvatske. Time i obrazovanje koje pruža kroz svoje studijske programe i dodatne aktivnosti mora osiguravati usvajanje kompetencija i vještina koje će osigurati konkurentne stručnjake na tržištu rada i pridonositi strateškom razvoju Hrvatske. Osiguravanje adekvatne podrške studentima u usvajanju kompetencija, razvoju generičkih vještina, svladavanju akademskih obveza, pripremi za buduće zapošljavanje i vođenju brige o sveukupnom psihofizičkom zdravlju studenata, pridonosi ključnim sadržajnim elementima vizije i misije Sveučilišta u Zagrebu u kojoj se ističe poticanje izvrsnosti u nastavi i akademskim postignućima studenata (unaprjeđivanjem različitih studentskih i akademskih službi).

Pružanjem adekvatne psihološke pomoći usvajaju se generičke životne vještine koje pomažu studentima u razvijanju profesionalnih i osobnih potencijala. Inozemna pozitivna iskustva govore kako na sveučilištu treba stvoriti uvjete u kojima će studenti biti poticani na brigu o vlastitom zdravlju. Akademsko okruženje u kojem se naglašava briga o osobnom psihičkom zdravlju ima zaštitni učinak na zdravlje studenata, a primjerena zdravstvena zaštita pridonosi boljoj integraciji u studij i uspješnosti studenta sa zdravstvenim poteškoćama, uključujući psihosocijalne poteškoće.

1.b. PRIKAZ SADAŠNJEGA STANJA

Uz istraživanje i nastavu, podrška studentima predstavlja jedno od tri uporišta kvalitetnoga i učinkovitoga obrazovanja te se u *Berlinskoj deklaraciji* izvrsnost studenata usko povezuje s izvrsnošću društvene infrastrukture i sustava podrške studentima. Donesenim smjernicama i preporukama na međunarodnoj konferenciji o društvenoj dimenziji Bolonjskoga procesa, održanoj 2011. u Berlinu, naglašena je potreba za pružanjem prikladne socijalne i ekonomske podrške u vidu pristupačnih usluga smještaja i prehrane, psihološkoga savjetovanja, sustava financijske potpore i savjetovanja u pogledu financiranja studija te zdravstvenih pitanja. Uz navedene aspekte koji upućuju na potrebu sustavne podrške studentima, sve se više pažnje polaže u osiguravanje socijalne dimenzije visokoga obrazovanja kojom se stavlja naglasak na podršku podzastupljenim skupinama studenata u pristupu i uspješnom završavanju studija. Osnovne pretpostavke potrebne za ostvarenje postavljenih ciljeva u okviru socijalne dimenzije visokoga obrazovanja jesu shvaćanje visokoga obrazovanja kao javnoga dobra te shvaćanje da će socijalna dimenzija povećati ljudski kapital, a više talenta omogućiti izrastanje u društvo utemeljeno na održivom znanju. Nadalje, u *Londonskom priopćenju* (2007) istaknuto je kako bi visoko obrazovanje moralo odigrati snažnu ulogu u jačanju društvene kohezije, smanjenju nejednakosti i podizanju razine znanja, vještina i kompetencija u društvu. Cilj je maksimalno iskoristiti potencijal pojedinaca u smislu njihova osobnoga razvoja i njihova doprinosa održivom i demokratskom društvu, utemeljenom na znanju i osiguravanju jednakih mogućnosti. U istom priopćenju naglašena je važnost omogućavanja studentima da završe studij bez prepreka vezanih uz njihov socijalni i ekonomski status zbog čega se apelira na daljnji razvoj i pružanje prikladnih sustava podrške studentima i širenju pristupa visokom obrazovanju temeljenih na jednakim mogućnostima.

Podrška u širem akademskom kontekstu, kao i psihološka pomoć i zdravstvena zaštita, sustavno se pružaju studentima na većini zapadnoeuropskih i američkih sveučilišta, te su dio standardne sveučilišne skrbi za studente. Korist koja proizlazi iz podrške vidljiva je kako za studente tako i za samo sveučilište s obzirom na to da se povećava završnost i ustrajnost studenata u studiju, uspješnost u studiju te zapošljivost nakon studija. Navedene značajke ujedno su i pokazatelji kvalitete sveučilišta te se, uz odgovornost koju sami studenti imaju u izvršavanju svojih akademskih obveza, uvelike smatraju i odgovornošću sveučilišta. Dosadašnja istraživanja upućuju na to da, uz metode poučavanja i nastavu, velik utjecaj na završnost i ustrajnost u studiju imaju akademski uspjeh, radne navike i strategije učenja stečene tijekom srednjoškolskoga obrazovanja, sigurnost u izbor karijere te zadovoljstvo i čestina kontakata s nastavnim, stručnim i administrativnim osobljem na sveučilištu. Pružanjem adekvatne podrške kroz primjerice psihološko savjetovanje očekuje se poboljšanje kvalitete života, usvajanje djelotvornih mehanizama suočavanja sa stresom, bolje psihosocijalno funkcioniranje i udovoljavanje akademskim i životnim zahtjevima, čime studiranje postaje jedno od važnih pozitivnih formativnih životnih iskustava.

Podatci dobiveni anketama za vrjednovanje studija iz 2010./11., koje studenti ispunjavaju po završetku određene razine studija na Sveučilištu u Zagrebu, pokazuju da su studenti u najmanjoj mjeri zadovoljni s trenutačnom organizacijom sljedećih područja u okviru Sveučilišta: sudjelovanje u terenskoj nastavi; savjetovanje o budućoj karijeri; zadovoljstvo mogućnostima zaposlenja nakon preddiplomskog studija; organizacija prakse izvan fakulteta i suradnja sa stručnjacima koji rade u praksi te savjetovanje o strategijama učinkovitijega učenja.²

Podatci iz Izvješća o radu Sveučilišta u Zagrebu od 2008. do 2010. godine pokazuju da svega nešto više od 50% studenata nakon prve godine redovito upisuje 2. godinu studija. Završnost u okviru 150% nominalnoga vremena trajanja studijskoga programa još uvijek je relativno niska te na preddiplomskoj razini tek svaki drugi student završi studij u roku, dok je na diplomskoj razini taj postotak znatno veći.

1.b.a) Podrška studentima kroz akademsko, karijerno i psihološko savjetovanje i informiranje te podrška podzastupljenim i ranjivim skupinama studenata

U okviru projekta *Unipsinet – razvoj mreže sveučilišnih službi i unapređenje skrbi o psihološkom zdravlju studenata*, koji financira Fond za razvoj Sveučilišta u Zagrebu, u 2012. godini provedeno je sustavno istraživanje procjene potreba studenata za podrškom tijekom studiranja uz sudjelovanje studenata svih sastavnica Sveučilišta. Prema rezultatima provedenoga istraživanja studenti najviše ukazuju na poteškoće koje su usko povezane s mogućnošću uspješnoga svladavanja akademskih obaveza u za to predviđenom vremenu. Ometajući čimbenici tijekom studija ponajviše su vezani uz akademsko okruženje i zahtjevnost akademskih obaveza i sadržaja te uglavnom stvaraju više poteškoća na nižim

² *Razvoj i preobrazba Sveučilišta u Zagrebu*, 2013.

godinama studija, a uz izuzetak nedostatnoga financiranja u nešto manjoj mjeri ih ometaju vanjske okolnosti. Percipirana zahtjevnost studija i izjava velikoga broja studenata o postizanju lošijih ocjena od očekivanih zajedno s lošim radnim navikama ukazuju na relativnu nespremnost na akademske uvjete koji očekuju studente po dolasku na studij te potrebu za većom pripremom srednjoškolaca za studij, ali i naglaskom koji je potrebno staviti na podršku i rad s novoupisanim studentima kako bi se što lakše i brže snašli i prilagodili uvjetima studiranja. Kad su u pitanju psihofizičke i socijalne teškoće, studentice iskazuju nešto više teškoća, a najizraženije skupine poteškoća koje se javljaju su problemi u učenju/studiju, somatizacija (izražavanje emocionalnih problema kroz tjelesne simptome) i depresivne reakcije, a zatim slijede problemi s niskim samopoštovanjem.

Rezultati ukazuju na postojanje općih poteškoća s kojima se većina studenata susreće, a odnose se primarno na akademske zahtjeve i sadržaje te je veću podršku i resurse potrebno usmjeriti upravo na službe i aktivnosti koje će pomoći studentima u suočavanju i uspješnom svladavanju ovih problema. Međutim, kod određenoga dijela studenata postoji potreba i za dodatnom podrškom kroz različite psihosocijalne programe usmjerene na prevladavanje emocionalnih poteškoća. Zahtjevi koje studij postavlja pred mladoga čovjeka često nadilaze sposobnosti adekvatnoga suočavanja i izazivaju stanja psihičke napetosti i nelagode. Emocionalne smetnje najčešće su prolazne prirode, no duljina njihova trajanja ovisi o pruženoj podršci i usvajanju vještina samoregulacije.

Rezultati istraživanja nadalje ukazuju na potrebu za organiziranom podrškom u okviru akademskoga i karijernoga savjetovanja i informiranja potrebnoga većini studenata te psihološkoga savjetovanja potrebnoga dijelu studenata koji iskazuju specifične poteškoće. Studenti izražavaju veliku spremnost za uključivanje u predložene sadržaje i aktivnosti koje bi nudilo Sveučilište i njegove sastavnice. Najveći interes, pogotovo na višim godinama studija, studenti iskazuju za svim oblicima informiranja i savjetovanja vezanima uz razvoj karijere, stjecanje radnoga iskustva i vještina aktivnoga traženja zaposlenja po završetku studija. Na nižim godinama studija nešto je izraženija potreba za razvojem akademskih vještina. Studenti također navode potrebu i za savjetovanjem vezanim uz akademske i osobne poteškoće te uz razvoj životnih i komunikacijskih vještina.

Iz rezultata samoprocjene potreba studenata za uspješnim procesom studiranja proizlaze zaključci koji upućuju na to da studenti nisu u dovoljnoj mjeri pripremljeni za studiranje i zahtjeve studija te da doživljavaju preopterećenost sadržajima studija što dovodi u pitanje implementaciju ECTS sustava u smislu realnoga izražavanja opterećenja studenata. Također postoji percepcija slabe integracije akademske zajednice, npr. nedostupnost profesora, premalo socijalnih kontakata s kolegama i velika disperzija službi i aktivnosti koje se nude studentima, a studentima nedostaju sadržaji vezani uz razvoj karijere i akademskih vještina kao i informacije o postojećim dostupnim sadržajima.

Podrška studentima na različitim sastavnicama Sveučilišta trenutačno se ne pruža u jednakoj mjeri te većina sastavnica nema osigurane resurse za pružanje takvih usluga. Oblici podrške različito su organizirani na razini sastavnica te se pružaju u obliku posebnoga ureda/službe, u obliku podrške i savjetovanja ili mentorstva nastavnoga i administrativnoga

osoblja sastavnice (volonterski ili honorarno), dok neki osiguravaju podršku studentima izvan sastavnice.³ Na Sveučilištu nije ustrojeno psihološko savjetovište; ono postoji na nekim sastavnicama, dok na većini sastavnica ne postoji. Psihološka pomoć nije jednako dostupna svim studentima, što ih stavlja u neravnopravan položaj. Do ljeta 2013. na razini Sveučilišta djelovalo je Povjerenstvo za razvoj sustava podrške studentima te je zaposlena jedna osoba s ciljem razvoja aktivnosti podrške. U Uredu za studente s invaliditetom također je zaposlena jedna osoba što nije dovoljno za sustavno rješavanje problema s kojima se studenti susreću, a naročito za daljnji razvoj gore navedenih oblika potpore, kao ni raznovrsnih oblika potpore studentima s invaliditetom prikazanima u daljnjem tekstu. Prostorni kapaciteti Ureda nedostatni su za provedbu svih aktivnosti i korištenje osigurane pomoćne tehnologije za studente s invaliditetom. Paralelno s izradom Strategije podrške studentima, Senat Sveučilišta donio je Odluku o osnivanju Centra za savjetovanje i podršku studentima.

Ured za studente s invaliditetom Sveučilišta osnovan je 2007. godine odlukom Senata Sveučilišta te je iste godine usvojen i *Pravilnik o organizaciji i djelovanju Ureda za studente s invaliditetom Sveučilišta u Zagrebu (2007, 2013)*, kojim je formalno uređena organizacija, nadležnosti, način djelovanja, zadaće i aktivnosti Ureda. U okviru organizacije Ureda djeluje Povjerenstvo za studente s invaliditetom, stručno tijelo sa zadaćom kreiranja planova, prioriteta i aktivnosti Ureda, kao i davanja stručnih mišljenja i preporuka radi rješavanja teškoća s kojima se studenti s invaliditetom, ali i njihovi nastavnici i ostali sveučilišni djelatnici susreću tijekom studija. Važnu ulogu u radu Ureda imaju koordinatori za studente s invaliditetom – nastavnici te Koordinacija za studente s invaliditetom – studentski predstavnici, imenovani za svaku od sastavnica Sveučilišta. Prema Pravilniku, Ured je namijenjen svim studentima koji zbog bolesti, oštećenja ili poremećaja, bez obzira na rješenje o utvrđenom postotku tjelesnoga oštećenja, imaju stalne, povremene ili privremene teškoće u realizaciji svakodnevnih akademskih aktivnosti (studenti s oštećenjima vida i sluha, motoričkim poremećajima, kroničnim bolestima, psihičkim bolestima i poremećajima, specifičnim teškoćama učenja kao primjerice disleksijom, disgrafijom i ADHD-om, te ostalim zdravstvenim stanjima i teškoćama koje mogu utjecati na tijek studiranja). Ova je definicija u skladu s definicijom studenata s invaliditetom u okviru dokumenta *Minimalni standardi pristupačnosti za osobe s invaliditetom na sveučilištima članicama UNICA-e (2008)*.

Prema evidenciji Ureda, na Sveučilištu studira oko 350 studenata s invaliditetom koji primaju neki od oblika podrške ili realiziraju neka prava putem svojega statusa. Podatak se odnosi isključivo na studente koji realiziraju prava u visokom obrazovanju i koriste potporu dostupnu na Sveučilištu (budući da studenti koji se ne žele deklarirati kao studenti s invaliditetom, odnosno ostvariti akademske prilagodbe, nemaju tu obvezu) te je stoga moguće govoriti o još većem broju studenata s invaliditetom na Sveučilištu. Problem je što još uvijek ne postoji sustavan način prikupljanja tih podataka, što otežava planiranje i vrjednovanje aktivnosti. Studenti s tzv. nevidljivim oštećenjima, kao što su studenti s kroničnim bolestima, specifičnim teškoćama učenja i psihičkim bolestima i poremećajima, u manjoj se mjeri odlučuju za realizaciju prava, odnosno na javno deklariranje kao studenata s invaliditetom

³ *Samoanaliza i dokumentacija za postupak vanjske neovisne prosudbe sustava osiguravanja kvalitete Sveučilišta u Zagrebu, 2012.*

zbog još uvijek brojnih predrasuda o njihovim mogućnostima. U posljednje dvije godine studenti se učestalije obraćaju Uredu, što je rezultat rada na senzibiliziranju i educiranju sveučilišnoga osoblja. Važan pomak u osiguravanju kvalitetnijega studiranja i jednakoga pristupa studentima s disleksijom u visokom obrazovanju čini dokument *Smjernice za osiguravanje mogućnosti studiranja osoba s disleksijom*, koji je usvojio Senat Sveučilišta 2011. godine.

U svojih šest godina aktivnoga djelovanja Ured je uspio ostvariti veći dio zacrtanih ciljeva te se razvio u snažan mehanizam osiguravanja mogućnosti kvalitetnijega pristupa visokom obrazovanju studentima s invaliditetom. Također Ured je, ne samo unutar Sveučilišta u Zagrebu već i puno šire (druga hrvatska sveučilišta, inozemna sveučilišta, resorne institucije i organizacije), prepoznat kao referentni centar u pružanju različitih vrsta informacija na jednom mjestu (sadašnjim i budućim studentima, sveučilišnom osoblju, roditeljima i ostalima), u pružanju različitih oblika potpore i rješavanju specifičnih situacija i teškoća studentima s invaliditetom i njihovim nastavnicima te zagovaranju realizacije njihovih prava.

U okviru Tempus projekta *Education for Equal Opportunities at Croatian Universities – EduQuality* (2010–2013), nositelj kojega je bilo Sveučilište u Zagrebu, razvijene su nove aktivnosti kojima se dodatno pridonosi izjednačavanju mogućnosti za studente s invaliditetom, a time i podizanju studentskoga standarda i osiguravanju kvalitete: nabavljena je pomoćna tehnologija za studente s invaliditetom, razvijen je i pokrenut sveučilišni kolegij Vršnjačka potpora za studente s invaliditetom, razvijena je edukacija nastavnoga, stručnoga i administrativnoga sveučilišnoga osoblja o mogućnostima studenata s različitim oblicima invaliditeta te načinima prilagodbe akademskih sadržaja njihovim mogućnostima kojima se pritom ne kompromitiraju akademski standardi. Jedan od najvažnijih ishoda projekta jest i izrada prijedloga nacionalnoga dokumenta *Osiguravanje minimalnih standarda pristupačnosti visokoga obrazovanja studentima s invaliditetom u Republici Hrvatskoj*, koji je Rektorski zboru 2013. godini podržao te posebnom odlukom prihvatio dio koji se odnosi na minimalne standarde pristupačnosti. Dokument je 2013. godine prihvaćen i od strane Senata Sveučilišta u Zagrebu. U okviru dokumenta identificirani su ključni problemi s kojima se studenti s invaliditetom susreću, a koje je potrebno sustavno rješavati te su dane konkretne smjernice i preporuke odgovornim i nadležnim institucijama za njihovo rješavanje.

Unatoč svim razvijenim i pokrenutim aktivnostima, studenti s invaliditetom još se uvijek susreću s nizom problema koji im uvelike onemogućuju jednak pristup obrazovanju i jednake mogućnosti tijekom studiranja, a na rješavanju kojih u suradnji sa sastavnicama Sveučilišta Ured treba nastaviti sustavno raditi. Problemi se najčešće odnose na prostornu nepristupačnost većine sastavnica, zatim na još uvijek nedovoljnu senzibiliziranost i educiranost sveučilišnoga osoblja za pružanje primjerene podrške studentima i osiguravanje prilagodbi potrebnih za praćenje nastave i polaganje ispita, nedostupnost nastavnih sadržaja na internetu zbog nepoštivanja pravila e-pristupačnosti, nedostupnost prilagođene nastavne literature i informacija u alternativnim digitalnim i drugim formatima, na nedostupnost pristupačne i pomoćne tehnologije na sastavnicama i drugo. Vršnjačka potpora koju pruža Ured putem sveučilišnoga kolegija uvelike pomaže studentima u uspješnom izvršavanju studentskih obveza, no u određenim slučajevima nije dovoljna zbog prirode nastavnih

aktivnosti ili premaloga broja sati pa je za svladavanje svih obveza studentima potrebno osigurati i obrazovnu asistenciju.

Aktivnosti Ureda dosegle su visok stupanj razvijenosti, no kako bi se mogle dalje kvalitetno provoditi i razvijati u Uredu za studente s invaliditetom potrebno je osigurati dodatne administrativno-stručne, financijske i prostorne kapacitete.

Bucharest Communiqué (2012) u prioritetima do 2015. godine navodi jačanje mjera usmjerenih na širenje pristupa visokoga obrazovanja i povećanju završnosti koje uključuju posebne mjere upravo za povećano sudjelovanje podzastupljenih skupina studenata u visokom obrazovanju. Podzastupljenim skupinama studenata podrazumijevaju se sve skupine studenata koje u određenoj državi imaju otežan pristup visokom obrazovanju ili im je iz objektivnih razloga potrebna dodatna podrška ili prilagodba kako bi pod jednakim uvjetima upisali i završili studij (primjerice studenti nižega socioekonomskoga statusa, studenti s invaliditetom, studenti prve generacije koji prvi iz obitelji pristupaju visokom obrazovanju, djeca bez odgovarajuće roditeljske skrbi, romska populacija). Istraživanja su pokazala da doista postoje skupine koje imaju manje mogućnosti za uspješan upis, tijek i dovršenje visokoškolskoga obrazovanja. Kako bi se kreirale mjere i programi, potrebno je prepoznati podzastupljene i ranjive skupine studenata u visokom obrazovanju u RH te im omogućiti uključivanje u visoko obrazovanje i ravnopravnije studiranje. Kako bi bila pružena adekvatna podrška i olakšan pristup visokom obrazovanju svim studentima potrebno je prepoznati podzastupljene skupine u sustavu visokoga obrazovanja u RH koje je potrebno potaknuti na daljnje školovanje i omogućiti im ulaz na visokoobrazovne institucije te definirati „ranjive“ skupine studenata kojima je zbog različitih okolnosti i čimbenika potrebna dodatna podrška u ustrajanju u visokom obrazovanju.

Bologna Process National Report for Croatia (2007–2009) ističe podzastupljenost studenata romske populacije, studenata s invaliditetom i starijih studenata u visokom obrazovanju te potrebu za jačanjem sustava potpore studentima iz obitelji lošijega socioekonomskoga statusa, a rezultati Eurostudentova istraživanja u RH (2011) upućuju na podzastupljenost starijih studenata i studenata čiji roditelji imaju niži stupanj obrazovanja te se ističe da studenti roditelji i studenti roditelja nižega stupnja obrazovanja češće upisuju veleučilišta i stručne studije. Nadalje se ističe i povezanost socijalnoga statusa i zdravstvenoga stanja studenata s nižom motivacijom za nastavkom studiranja nakon preddiplomske razine. Prema rezultatima provedenoga istraživanja procjene potrebe studenata za podrškom tijekom studiranja na Sveučilištu u Zagrebu (2012), 43,2% studenata spadaju u skupinu studenata prve generacije čiji roditelji nemaju završeno više ili visokoškolsko obrazovanje (tercijarno), 0,6% studenata koji su odrasli bez odgovarajuće roditeljske skrbi, 6,5% studenata pripadnika manjinskih zajednica, 8,8% izvanrednih studenata, 2% studenata roditelja. U dokumentu *Razvoj i preobrazba Sveučilišta u Zagrebu* također se ističe povezanost uspješnosti u studiju sa socijalno-ekonomskim uvjetima pojedinoga studenta zbog kojih su studenti često u situaciji da moraju raditi uz studij kako bi osigurali sredstva potrebna za daljnje školovanje, ali i svakodnevni život, što zasigurno utječe i na duljinu i uspješnost studiranja. Prema spomenutom istraživanju procjena potreba studenata na Sveučilištu u

Zagrebu, 40% studenata navodi da rade uz studij, a njih 20% navode da ih posao koji rade uz studij ometa u studiranju.

Prema Eurostudentovu istraživanju u RH 40% studenata navodi da im dostupna financijska sredstva nisu dovoljna za pokriće mjesečnih troškova. Studentske kredite koristi samo 3% studenata, a mjesečni iznos prosječne stipendije u Hrvatskoj iznosi 807,00 kn što je nedostavno za pokriće troškova. U istraživanju procjene potreba studenata na Sveučilištu u Zagrebu, više od 60% studenata izjavljuje kako roditelji, odnosno obitelj, snosi troškove njihova studiranja, a 20,9% studenata izjavljuje kako su im i stipendije djelomično izvor financiranja tijekom studija. Posebnu pažnju treba posvetiti i studentima roditeljima kojima je u ovom kontekstu potrebna dodatna podrška zbog nekoliko problema koji se istovremeno javljaju. Studenti-roditelji imaju puno veće troškove života, puno manje slobodnoga vremena pa često moraju raditi tijekom studija, što im dodatno otežava tijek i dovršenje studija. U nepovoljnijem su položaju i studenti bez jednoga ili oba roditelja, studenti iz obitelji s više djece, a u porastu je i broj studenta čiji su roditelji nezaposleni. Pitanje pristupa visokom obrazovanju romske nacionalne manjine prepoznato je, ali nije organizirana sustavna podrška. Ulaskom Hrvatske u EU potrebno je pripremiti Sveučilište i na novonastalu situaciju (konkurencija i suradnja na europskoj razini), pri čemu je potrebno obratiti posebnu pažnju brizi o stranim studentima, podizanju razine informiranosti stranih studenata koji studiraju u RH i regulaciji njihovih prava. Djeca branitelja prepoznata su skupina za koju postoje određeni oblici sustavne potpore koji nisu uvijek odgovarajući, odnosno ne prati se uspješnost primjene mjera. Za potrebe podrške izvanrednih studenata, kao i starijih studenata, potrebno je razvijati pravila studiranja i podršku koji podupiru studiranje s nepunim nastavnim opterećenjem.

Radi poticanja izvrsnosti pravednijom raspodjelom participacija u troškovima studija, koja se temelji na osobnom postignuću svakoga studenta, Sveučilište u Zagrebu je od ak. god. 2007./08. primjenjivalo linearni model participacija u troškovima studija. Primjena toga modela značila je da se pri upisu u prvu godinu preddiplomskoga studija određuje iznos participacije u troškovima studija na temelju postignutoga uspjeha na razredbenim ispitima, pri čemu studenti s najboljim rezultatima nisu participirali u troškovima, a oni s najlošijim rezultatima plaćali su maksimalni iznos participacija. Za generacije studenata koje su se na studij upisale po linearnom sustavu izračun participacija u troškovima studija pri upisu u višu godinu, od ak. god. 2008./09., provodio se po modelu uspješnosti svakoga pojedinoga studenta, odnosno u obzir su se uzimali pokazatelji izvrsnosti (postignuti ECTS bodovi, prosjek ocjena i trajanje studiranja).

U ak. god. 2011./12. linearni model plaćanja primjenjivalo je 27 sastavnica i prema tome modelu 46% redovitih studenata nije plaćalo participaciju, 24% plaćalo je maksimalni iznos participacije, a ostali su studenti u linearnom dijelu modela plaćanja.

U prosincu 2012. sklopljen je s MZOS-om *Ugovor o punoj subvenciji redovitih studenata u troškovima studija u akademskim godinama 2012./2013., 2013./2014. i 2014./2015.,* koji osigurava pokrivanje troškova participacije redovitih studenata prve godine preddiplomskoga, integriranoga i stručnoga studija te diplomskoga studija, a u rujnu 2012.

donesena je i odluka Senata o visini participacija za sva područja. Na temelju Ugovora uređuje se subvencioniranje participacija studenata u ulaznim godinama studija te na višim godinama za studente koji su u prethodnoj akademskoj godini ostvarili barem 55 ECTS bodova, odnosno 30 ECTS bodova ukoliko se radi o studentima s invaliditetom koji imaju stupanj tjelesnoga oštećenja 60% i više. Nadalje, Sveučilište je uvelo ujednačeni model participacija na svim studijima koji sadrži zajednička pravila implementirana u informacijski sustav visokih učilišta (ISVU).

1.b.b) Studentski standard (smještaj, prehrana, student servis)

Redoviti studenti Sveučilišta u Zagrebu, njih oko 67 000, što predstavlja gotovo polovicu ukupne populacije redovitih studenata u Republici Hrvatskoj, mogu smještaj ostvariti u pet studentskih domova, od kojih se četiri nalaze u Zagrebu i jedan u Varaždinu, pod uvjetima propisanim u Kriterijima za raspodjelu mjesta redovitim studentima u studentskim domovima studentskih centara u Republici Hrvatskoj, koje za svaku akademsku godinu donosi Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta. Svega 12% redovitih studenata smješteno je u studentskim domovima. Analize Zajednice studentskih centara iz 2012. godine pokazuju velik nedostatak smještajnih kapaciteta s obzirom na potražnju. Nedostatni smještajni kapaciteti za studente Sveučilišta u Zagrebu su minimalno oko 5000 kreveta u Zagrebu i 600 kreveta u Varaždinu, u što nisu uključene potrebe studenata u mobilnosti. Iako analize pokazuju da oko 30% redovitih studenata koji se natječu za smještaj u studentskom domu ne ostvari pravo smještaja zbog nedostatnih kapaciteta, potrebe za smještajnim kapacitetima su znatno veće samo ih studenti ne iskazuju jer ne očekuju pozitivno rješavanje prava na smještaj. Od ukupnoga broja studenata koji ne ostvare pravo na smještaj u studentskom domu, njih svega 33% koristi pravo subvencije za studente podstanare.

Studenti mogu ostvariti izravno pravo smještaja u studentske domove temeljem uspješnosti na studiju (definiran je prosjek ocjena na studiju), socijalnoga uvjeta, posebnih uvjeta ili uvjeta tjelesnoga oštećenja. Ostali studenti ostvaruju pravo na smještaj temeljem ostvarenoga uspjeha na studiju s mogućnošću ostvarenja dodatnih bodova za napredovanje kroz studij bez zaostajanja. Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta subvencionira smještaj studenata u studentskim domovima u iznosu od 105,00 kn po studentu mjesečno. Iznos subvencije nije mijenjan od 1993. godine, a kada je trošak smještaja više nego dvostruko premašio iznos cijene smještaja, SC Zagreb promijenio je 2009. godine cijenu smještaja, povećavši cijenu smještaja za studente, a vodivši računa o kvaliteti smještaja. Tipovi smještajnih jedinica su: jednokrevetne, dvokrevetne i trokrevetne sobe sa zasebnim ili dijeljenim sanitarnim čvorom. Studentski domovi opremljeni su računalnim mrežama koje omogućavaju studentima korištenje usluge besplatnoga pristupa internetu. StuDOM infrastruktura predstavlja vrlo važnu komponentu u cjelokupnoj ponudi usluga prilikom smještaja studenata u studentskim domovima i procesu njihova studiranja.

Uz navedeno, u sklopu studentskih domova nalaze se i restorani, učionice, resursi za rekreaciju, škola stranih jezika, liječnička i stomatološka ordinacija, *caffe* slastičarne i poštanski ured. Studentski domovi u Zagrebu raspolažu s 37 soba prilagođenih za studente s

invaliditetom u okviru triju studentskih domova te četiri sobe u okviru studentskoga doma u Varaždinu. Sveučilište u Zagrebu trenutačno organizira, koordinira i financira uslugu ispomoći studentima s invaliditetom smještenima u studentskim domovima, za što su angažirani redoviti studenti koji rade u smjenama te u okviru rada pomažu studentima s invaliditetom u zadovoljenju njihovih svakodnevnih životnih potreba. Potpora u smislu ispomoći studentima u studentskome domu potpora je koja nije direktno vezana uz akademsko okruženje (odnosi se na pomoć u zadovoljenju svakodnevnih potreba kao što su osobna higijena, hranjenje, oblačenje i sl.), stoga je potrebno da resorno Ministarstvo socijalne politike i mladih, u suradnji s udrugama, radi na sustavnom rješavanju ovoga problema.

Od ukupnog broja zaposlenih u studentskim domovima u RH, 67% ih je zaposleno u studentskim centrima Sveučilišta u Zagrebu, iako je odnos broja studenata na jednoga zaposlenoga nepovoljniji za studente Sveučilišta u Zagrebu (53 studenta na jednoga zaposlenoga na SuZ-u i 32 studenta na jednoga zaposlenoga u ostalim studentskim domovima u RH).

Redovitim studentima Sveučilišta u Zagrebu u gradu Zagrebu na raspolaganju je 14 restorana Studentskoga centra i tri privatna restorana, dok su ostalim redovitim studentima Sveučilišta u Zagrebu (Varaždin, Čakovec, Koprivnica i Križevci) na raspolaganju isključivo restorani u privatnom vlasništvu. U Varaždinu je u tijeku izgradnja novoga studentskoga restorana s kapacitetom od 300 sjedećih mjesta. U ponudi su obroci (*menu* ili po izboru) od doručka do večere, ovisno o restoranu. Analize iz 2012. ukazuju na nedostatak kapaciteta za prehranu studenata Sveučilišta u Zagrebu (oko 500 sjedećih mjesta). Prema analizama iz 2012. godine broj obroka koji se podijeli u tim restoranima iznosi okvirno 10 300 000. Broj studenata na jednoga zaposlenoga u restoranima Studentskoga centra Sveučilišta u Zagrebu iznosi 115, dok je taj odnos nepovoljniji za ostala sveučilišta u RH te iznosi 207 studenata na jednoga zaposlenoga. Obračunska cijena obroka iznosi 22,60 kn, od čega student plaća 28,76%, a MZOS 71,24% cijene obroka. Navedeni omjer vrijedi samo za *menu*, dok je omjer u ostalim obrocima 50% student, 50% MZOS. Cijena obroka podložna je godišnjoj promjeni sukladno cijenama dobivenim u zajedničkoj javnoj nabavi svih studentskih centara u RH. Ured za studente s invaliditetom uspostavio je suradnju sa Studentskim centrom u Zagrebu (službom za prehranu) radi potrebe dostupnosti detaljnih popisa namirnica pojedinih obroka u studentskim restoranima za studente s posebnim prehrambenim potrebama. Suradnju je potrebno dalje razvijati s ovim, ali i drugim studentskim centrima na razini Sveučilišta.

Studenti Sveučilišta u Zagrebu imaju u sklopu studentskih centara usluge Student servisa, koji ima ulogu nuditi privremene i povremene poslove studentima koji žele ili imaju potrebu raditi, kako bi stekli nova radna iskustva ili ostvarili dodatne prihode. Prema dosadašnjim pokazateljima 67% svih članova Student servisa radilo je barem jednom u godini, što čini oko 60% svih redovitih studenata Sveučilišta u Zagrebu.

Vlada RH je na svojoj sjednici u siječnju 2013. donijela Odluku o sanaciji Studentskoga centra u Zagrebu. Navedenim postupkom Sveučilištu su oduzete ovlasti upravljanja SC-om Zagreb te je Sveučilište tijekom 2013. godine bilo spriječeno sudjelovati u aktivnostima koje su poduzeli MZOS i sam SC, vođen sanacijskim upraviteljem. Prijeporne su bile ponajprije

financijske obveze MZOS-a prema SC-u. Premda je Sveučilište izuzetno zainteresirano, niti nakon godine dana programa sanacije nema službenu informaciju o tijeku i ishodu sanacije. Uprava Sveučilišta i dalje je uporna u pronalazaženju konstruktivnih načina rješenja ovog problema.

1.b.c) Zdravstvena zaštita

Reforma zdravstvene zaštite i zdravstvenoga osiguranja, započeta 1993. godine, utjecala je na sustav zdravstvene zaštite studenata. Od 1998. godine Službe za školsku i sveučilišnu medicinu su služba u županijskim zavodima za javno zdravstvo i zavodu grada Zagreba, te je preventivna zaštita studenata prešla u njihovu nadležnost, a kurativna zaštita ostala kod izabranih liječnika koji su se privatizirali kao liječnici obiteljske/opće medicine. Preventivnu i specifičnu zdravstvenu zaštitu redovitim studentima pružaju timovi školske medicine u pravilu u sastavu jedan specijalist školske medicine i jedna medicinska sestra. Svaki pojedini tim nadležan je za određeni fakultet/studij. Skrb o studentima u primarnoj zdravstvenoj zaštiti provode izabrani liječnici opće/obiteljske medicine. Nadležni školski timovi za studente pojedinih fakulteta/studija provode mjere zdravstvene zaštite propisane u Programu mjera zdravstvene zaštite iz obveznoga osiguranja (NN 126/06). Specifični dijelovi programa preventivne zdravstvene zaštite učenika kojima se posvećuje osobita pozornost su zdravstveni odgoj i savjetovališni rad. Svaki tim školske medicine ima i savjetovališta za djecu i mlade u kojima mladi, roditelji i profesori mogu zatražiti pomoć pri rješavanju najčešćih problema vezanih uz odrastanje i zdravlje djece/mladih.

Odjel za školsku i sveučilišnu medicinu organiziran je u Zagrebu kao jedna od djelatnosti Zavoda za javno zdravstvo „Dr. Andrija Štampar“. Ak. god. 2011./12. u Odjelu je bilo 33 tima školske i sveučilišne medicine koji rade u ambulantomama u gradu Zagrebu u prostorima domova zdravlja i dva tima u prostorima Zavoda za javno zdravstvo „Dr. Andrija Štampar“ u Mirogojskoj 16 koji pružaju preventivnu i specifičnu zdravstvenu zaštitu za ukupno 224 878 mladih, od kojih je 67 304 studenata. U zaštiti jednoga školskoga tima u Zagrebu ima u prosjeku 6814 mladih, od kojih je 2039 studenata.

U ak. god. 2011./12. sistematskom pregledu na prvoj godini studija pristupilo je 8438 studenta, 27% od 35 333 redovitih studenta. Izuzev sistematskih pregleda, pregledano je s različitih godina studija 624 studenta radi određivanja primjerenoga oblika tjelesne aktivnosti (ili oslobađanja), 6176 radi smještaja u studentski dom i učinjeno je 2817 ostalih preventivnih pregleda. U savjetovalištu je registrirano 4710 posjeta studenata, a razlozi dolaska su u najvećoj mjeri bili vezani uz reproduktivno zdravlje, kronične bolesti i mentalno zdravlje. Zdravstvenim odgojem kroz predavanja i različite oblike grupnoga rada bilo je obuhvaćeno 4058 studenata.

Uvidom u pobol studenta iz Izvješća o pobolu studenata u preventivnoj zdravstvenoj zaštiti Službe za školsku i sveučilišnu medicinu Zavoda za javno zdravstvo „Dr. Andrija Štampar“ utvrđeno je da 19,4% studenata ima poteškoće iz skupine endokrinoloških bolesti, 25,5% bolesti oka i očnih adneksa, gdje dominiraju refrakcijske anomalije, 13,3% bolesti kože i kožnih adneksa, 12,3% bolesti mišićno-koštanoga sustava, 9,38% bolesti dišnog sustava,

gdje dominiraju alergijske bolesti kao što je astma, 9,6% bolesti probavnoga sustava, 3,2% bolesti cirkulacijskoga sustava, oko 8% procjena na pregledane djevojke (4,3% na cijelu populaciju) bolesti dojke i ženskih spolnih organa, 1,6% bolesti živčanoga sustava, 16,8% različite psiho-somatske tegobe i nedovoljno definiranja stanja.

U Izvješćima o utvrđenim bolestima i stanjima (baza s podacima dostupna na Odjelu za školsku i sveučilišnu medicinu koji je organiziran u Zagrebu kao jedna od djelatnosti Zavoda za javno zdravstvo „Dr. Andrija Štampar“), utvrđeno je da 12 400 studenata ima bolesti ili stanja, neovisno kroz koji je oblik rada ili mjeru zdravstvene zaštite to utvrđeno.

1.b.d) Slobodno vrijeme, mobilnost i studentski aktivizam

Na Sveučilištu u Zagrebu djeluje velik broj studentskih organizacija koje su mjesta okupljanja studenata sličnih interesa. Provodeći različite projekte te organizacije potiču studente na aktivnost i uključenost u sve aspekte studentskoga života, a djeluju na različitim poljima studentske aktivnosti (zavičajni klubovi, studentska društva, ogranci međunarodnih studentskih udruga, umjetničke i strukovne udruge). Studentske udruge također aktivno sudjeluju u promicanju mobilnosti studenata s ciljem organizacije stručnih praksi u inozemstvu te uključivanje što više hrvatskih studenata u međunarodne projekte, stručne seminare, kulturne razmjene, treninge, radionice i natjecanja, pomaganje stranim studentima u Zagrebu itd.

Studentski zbor Sveučilišta u Zagrebu (SZZG) krovno je studentsko predstavničko tijelo, članovi kojega su upisani na preddiplomske, diplomske i poslijediplomskog studije Sveučilišta u Zagrebu i koje su studenti izabrali na studentskim izborima što ih svake druge akademske godine raspisuje rektor. SZZG se bavi svim sadržajima vezanima uz studentski smještaj, prehranu, kulturu, sport i svim problemima s kojima se studenti susreću tijekom svojega obrazovanja. SZZG zastupa i predstavlja studente promičući i štiteći njihove interese u sustavu visokoga obrazovanja, tj. u vijećima i tijelima Sveučilišta (Senat, povjerenstva, komisije...), sveučilišnim ustanovama poput Studentskoga centra i SRCE-a. SZZG svake godine na temelju zakonske obveze raspisuje i provodi javni *natječaj za financiranje studentskih programa* koji provode studentske organizacije ili pojedini studenti Sveučilišta u Zagrebu.

U međunarodnoj mobilnosti studenata, nastavnika i nenastavnoga osoblja, u posljednjih pet godina poseban je napredak postignut kroz Erasmus program. Mobilnost se odvija i kroz druge programe razmjene poput programa Erasmus Mundus (Basileus, LOT-ovi), bilateralne sporazume, te individualne odlaske nastavnika i studenata na studijske boravke. Studentska mobilnost u ak. god. 2011./12. znatno se povećala u odnosu na prethodne akademske godine. Sveučilište nema evidenciju mobilnosti ostvarenih prije 2009./10., ali se radilo o vrlo malom broju studenata. U zadnje tri akademske godine Sveučilište je posebno poticalo odlaznu mobilnost te je vidljiv znatan porast u broju odlaznih studenata (od 306 studenata u 2009./10., preko 365 u 2010./11. te 524 u ak. god. 2011./12.).

Horizontalna mobilnost studenata prisutna je unutar Sveučilišta u Zagrebu, ali ne u značajnijoj mjeri. Treba uočiti kako za porast takve mobilnosti nisu u dovoljnoj mjeri iskorištene mogućnosti koje pruža e-učenje niti su identificirani istovjetni ili komplementarni dijelovi u paralelnim i sličnim studijskim programima.

Tema mobilnosti studenata i sveučilišnoga osoblja detaljnije se obrađuje u Strategiji internacionalizacije, a tema horizontalne mobilnosti uključena je u Strategiju studija i studiranja.

1.c. RAZVOJNA PROJEKCIJA

Studentima će se pružati podrška u izvannastavnim aktivnostima, što će pridonijeti boljem postizanju ishoda učenja, zapošljivosti i osobnom razvoju.

Osnovan Centar za savjetovanje i podršku studentima na razini Sveučilišta u Zagrebu djelovat će kao jedinstveni centar za informiranje, dostupan studentima svih sastavnica. U okviru Centra djelovati će i postojeći Ured za studente s invaliditetom. Centar će objedinjavati aktivnosti podrške studentima u smjeru informiranja, savjetovanja i educiranja u sljedećim područjima:

- a. razvoj akademskih vještina
- b. razvoj i upravljanje karijerom (uključuje i područje stručne prakse)
- c. razvoj komunikacijskih i socijalno-emocionalnih vještina
- d. savjetovanje vezano uz osobne i akademske poteškoće
- e. podrška studentima s invaliditetom
- f. mentalno zdravlje
- g. zdravstvena zaštita
- h. podrška podzastupljenim i drugim skupinama studenata kojima je potrebna dodatna podrška
- i. podrška nastavnom, stručnom i administrativnom osoblju Sveučilišta u Zagrebu vezano uz navedena područja podrške studentima
- j. ostala područja u skladu s ustanovljenim potrebama studenata i odlukama Senata.

Centar će zapošljivati educirane stručnjake za pojedina područja djelovanja te će nuditi širok raspon aktivnosti organiziranih kroz individualno i grupno savjetovanje, radionice te različite oblike usluga poduprtim IKT-om. Centrom će uz voditelja upravljati Stručno vijeće sastavljeno od članova koji su stručnjaci za pojedina područja podrške, a koji su

zaposlenici Sveučilišta u Zagrebu i njegovih sastavnica, čime će se osigurati sudjelovanje stručnjaka sa sastavnica, u izradi standarda kvalitete usluga Centra.

Redovito će se prikupljati informacije o službama i aktivnostima na sastavnicama te stvarati mreža podrške kroz službe na sastavnicama i u lokalnim zajednicama s kojima će biti uspostavljena suradnja. Tako će se i kontinuirano razvijati i koordinirati mreža stručnjaka/vanjskih suradnika u pružanju usluga savjetovanja studentima vezanog uz osobne i akademske poteškoće, ali i drugih navedenih područja podrške. Sastavnice će temeljem sveučilišne Strategije o podršci studentima izrađivati vlastite strategije ili akcijske planove te prema potrebi organizirati i podršku studentima u navedenim područjima u suradnji sa sveučilišnim Centrom za savjetovanje i podršku studentima.

Redovito će se provoditi evaluacija ponuđenih aktivnosti te istraživanja procjene potreba studenata sukladno intenzitetu promjena u društvu i sustavu visokoga obrazovanja koje mogu utjecati na potrebe studenata za podrškom povezanom sa studiranjem, čime će se osigurati preduvjeti za kontinuirano unaprjeđenje sustava koji će biti relevantan korisnicima, pravovremeno organiziran, dostupan te na kraju i korišten. Djelatnosti Centra će također uključivati i organiziranje supervizije djelatnika Centra, izradu standarda te protokola postupanja. Kako bi se osigurala povjerljivost i privatnost savjetodavnoga procesa i podataka te profesionalnost i osiguranje, prikupljat će se podaci o korisnicima i potencijalnim korisnicima usluga u skladu s potrebama u navedenim područjima djelovanja i sa zaštitom osobnih podataka.

U okviru psihološkoga savjetovališta pružat će se usluga savjetovanja i tretmana širokoga raspona studentskih psiholoških poteškoća koje će se provoditi kroz preventivne (psiho-edukacijske aktivnosti s ciljem informiranja o mogućim rješenjima psihičkih poteškoća) te savjetodavne aktivnosti.

Posebna pozornost posvetit će se razvoju studentske prakse koja treba biti usmjerena na razvoj kompetencija studenata koje će olakšati njihovo zapošljavanje ili samozapošljavanje. Pod tim vidom sastavnice trebaju razvijati partnerstva s institucijama i organizacijama koje mogu pružiti kvalitetnu praksu studentima te centre za studentsku praksu i razvoj karijera na pojedinim sastavnicama ili grupama sastavnica.

Novi model participacija studenata u troškovima studija treba dodatno unaprijediti temeljem analiza o prolaznosti i završnosti studenata, kao i položaja podzastupljenih skupina. Temeljem toga potrebno je uspostaviti i sustave potpore pojedinim grupama studenata, ali i predložiti potrebne prilagodbe modela. Uspostavit će se i povećati sustav stipendiranja, subvencioniranja i povoljnoga kreditiranja studenata, što svakako zahtijeva sustavan pristup i suradnju svih relevantnih dionika na nacionalnoj razini. Povećat će se pristupačnost visokoga obrazovanja prepoznatim podzastupljenim skupinama te će biti izrađeni minimalni standardi i sustav podrške tim skupinama studenata. Kreirat će se programi podrške koji će nastojati koristiti i prepoznate oblike vršnjačke podrške te će biti kreirani i dostupni informativni materijali studentima. Sveučilište će se jače uključiti u podršku studentima putem osiguravanja smještaja i prehrane.

Sustavno će se voditi briga o izjednačavanju mogućnosti i uvjeta za uspješno studiranje za studente s invaliditetom u akademskom okruženju. Provođit će se sveučilišni kolegij Vršnjačka potpora studentima s invaliditetom te, u situacijama kada je to potrebno, osiguravati i obrazovna asistencija u svrhu pružanja adekvatne potpore u akademskom okruženju studentima s invaliditetom. Prijedlog nacionalnoga dokumenta o osiguravanju minimalnih standarda pristupačnosti za studente s invaliditetom izradio je i prihvatio Senat Sveučilišta te kontinuirano radi na implementaciji svih mjera i preporuka za daljnji razvoj sustava potpore studentima s invaliditetom. U suradnji sa sastavnicama na sustavan će se način prikupljati i voditi evidencija o podacima studenata s invaliditetom koji ostvaruju prava i koriste različite oblike potpore u visokom obrazovanju radi praćenja tijeka njihova studiranja, odnosno planiranja i vrjednovanja aktivnosti i unaprjeđenja oblika potpore za studente s invaliditetom. Radit će se na unaprjeđenju prostorne pristupačnosti sastavnica i službi Sveučilišta u Zagrebu te na osiguravanju pristupačne i pomoćne tehnologije na sastavnicama. U suradnji s resornim ministarstvima, udrugama i studentskim centrima radit će se na sustavnom rješavanju problema vezano uz pomoć u zadovoljavanju svakodnevnih životnih potreba studentima s invaliditetom koji su smješteni u studentskim domovima.

Studenti zahtijevaju posebnu pažnju zdravstvenih profesionalaca. Zdravstvena zaštita treba biti organizirana u blizini ili unutar sveučilišnih centara s ciljem prevencije, ranoga otkrivanja i odgovarajućega liječenja i tretmana zdravstvenih problema. Stoga je nužno ponovno pod okriljem Sveučilišta uspostaviti i organizirati sveučilišne centre za zdravstvenu zaštitu studenata koristeći postojeće profesionalce u službama za školsku i sveučilišnu medicinu koje su prikladne za organiziranje i provedbu postupaka primarne i sekundarne prevencije usmjerenih poboljšanju zdravlja studentske populacije te u kojima rade educirani liječnici za ovu populaciju (specijalisti školske medicine) koji su spremni provoditi i kurativnu zdravstvenu zaštitu, ali ona ne može biti organizirana u zavodima za javno zdravstvo po sadašnjim propisima. Stoga je predloženo da se po uzoru na sveučilišta u Europi organizira kurativna zdravstvena zaštita u ambulantama za zdravstvenu zaštitu studenta na Sveučilištu, odnosno njegovoj sastavnici. S obzirom na to da Medicinski fakultet ima prostorne mogućnosti i odgovarajuće stručnjake, može se vrlo brzo organizirati rad ovakve ambulante, uz uvjet da se postigne dogovor s HZZO-om kao financijerom. Posebice je to važno za studente koji studiraju izvan mjesta stalnoga boravka i za studente s različitim zdravstvenim teškoćama i strane studene. Funkcionalnim povezivanjem ambulante za studente i školske medicine pri zavodima za javno zdravstvo postigla bi se integracija preventivne i kurativne medicine i time unaprijedila zdravstvena zaštita studenata.

U razvoju i korištenju e-učenja studenti će dobivati podršku od Centra za e-učenje na SRCE-u te od ureda/centara na fakultetima na kojima su takve službe osnovane. Posebna pozornost posvetit će se povezivanju i omogućavanju korištenja baza znanstvenih i stručnih informacija te drugih izvora digitalnih znanja i multimedijjskih sadržaja. U suradnji sa SRCE-om i sastavnicama Sveučilišta u Zagrebu te njihovim knjižnicama osigurat će se pristup literaturi u digitaliziranom obliku za slijepe, slabovidne i studente sa specifičnim teškoćama učenja te po potrebi za one s drugim specifičnim teškoćama.

Poticat će se horizontalna i vertikalna mobilnost studenata i pritom koristiti resursi e-učenja, koji osiguravaju jednostavniju mobilnost prilikom izbora studijskih sadržaja, napose izbornih predmeta. Posebice će se u repozitoriju materijala za e-učenje planirati skup zajedničkih izbornih predmeta (primjer: Vršnjačka potpora studentima s invaliditetom).

Suvremene informacijske i komunikacijske tehnologije (IKT) podržat će unaprjeđenje procesa podučavanja i učenja na način da olakšaju mobilnost studenata, ne samo unutar Sveučilišta nego i međunarodnu mobilnost.

Bit će uspostavljena suradnja Sveučilišta i udruga koje pružaju podršku studentima u pojedinim područjima (od neformalnih oblika druženja i vršnjačke podrške, do podrške u razvoju karijere i razvoju stručnih sadržaja i aktivnosti). Studentske udruge također će aktivno sudjelovati u promicanju mobilnosti studenata, organizaciji stručnih praksi u inozemstvu te uključivanju što više hrvatskih studenata u međunarodne projekte, stručne seminare, kulturne razmjene, treninge, radionice i natjecanja, pomaganje stranim studentima u Zagrebu itd.

Podržavat će se aktivno sudjelovanje studenata u raspravi o svim pitanjima koja se tiču njihova akademskoga ili osobnoga razvoja.

Koliko će kvalitetnih i nadarenih učenika po završetku srednjoškolskoga obrazovanja upisati studij na Sveučilištu u Zagrebu uvelike ovisi i o kvaliteti studentskoga života. Prije svega misli se na dobar smještaj i kvalitetnu prehranu, ali ništa manje nisu važni ni kulturni i sportski sadržaji.

Po pitanju smještaja, prehrane i usluge Student servisa nužno je poduzeti sljedeće mjere.

Potrebno je restrukturirati i reorganizirati Studentski centar (SC) i definirati novi poslovni organizacijski model koji će osigurati učinkovito i održivo poslovanje SC-a u budućnosti. Potrebno je precizno razgraničiti djelatnosti smještaja i prehrane i učiniti ih financijski samoodrživima na način da se cijenom smještaja i prehrane pokriju troškovi pružanja usluge smještaja i prehrane. Time se sredstva Student servisa stavljaju u svoju izvornu funkciju, a to je osiguravanje poboljšanja studentskoga standarda u području smještaja i prehrane, ali i financiranja kulturnih, sportskih i drugih potreba studenata. Prijedlozi provedbe restrukturiranja i reorganizacije SC-a Zagreb dani su u sveučilišnom *Programu sanacije, financijske konsolidacije i restrukturiranja Studentskog centra Sveučilišta u Zagrebu*.

Povećat će se smještajni kapaciteti do te mjere da svi studenti koji u mjesto studiranja dolaze iz drugih županija (ili udaljenijih mjesta iste županije), a potreban im je smještaj, mogu biti smješteni u domove (u daljnjoj perspektivi to pravo treba omogućiti i domicilnim studentima, odnosno studentima kojima je mjesto prebivališta u mjestu studiranja, a koji su zainteresirani za smještaj u studentskim domovima). Nove studentske domove projektirat će se na način da imaju i sobe u zajednicama apartmanskoga tipa (nekoliko soba povezano zajedničkom kuhinjom i dnevnom sobom, odnosno prostorom za učenje), da omogućavaju smještaj parova, odnosno studenata supružnika i njihove djece te će se predvidjeti ostali

sadržaji poput sportske dvorane ili sportskih terena, teretane, liječničke i stomatološke ambulante te dovoljan broj čajnih kuhinja i učionica na svakom katu doma kao i zajedničke prostorije za druženje studenata, minimalno 5% smještajnih kapaciteta za studente s invaliditetom i svim sadržajima za njih. Svi domovi trebali bi biti projektirani za maksimalno korištenje obnovljivih izvora energije (OIE), te selektivno odlaganje otpada. Na taj će način studenti po završetku studija odlaziti sa spoznajama o potrebi čuvanja okoliša i te spoznaje širiti u mjestima gdje se vraćaju ili zapošljavaju. Razvit će se model financiranja po kojem će studentski domovi biti samoodrživi i neće generirati gubitke već će se redovito održavati i obnavljati.

Novim Pravilnikom o uvjetima i načinu ostvarivanja prava na pokriće troškova prehrane studenata omogućit će se kvalitetna prehrana svim studentima na bazi *menua*, a prava prilagoditi stvarnim potrebama. Cijena obroka treba ovisiti o stvarnim cijenama dobivenim u zajedničkoj javnoj nabavi i prema tome se mijenjati. Popis namirnica bit će dostupan kako bi si studenti s posebnim prehrambenim potrebama te vegetarijanci mogli odabrati odgovarajuće obroke. Kod projektiranja kampusa vodit će se briga o tome da studentski restorani i zgrade učilišta nisu dislocirani, odnosno udaljeni, kao ni studentski domovi. Model financiranja treba osmisliti tako da sustav prehrane bude samoodrživ, odnosno da se dobavljači redovito plaćaju, a objekti redovito održavaju i obnavljaju.

Potrebno je aktualizirati teme izvannastavnih aktivnosti za studente te posebno teme kulture i sporta vezano uz studentske centre. Pri tome je važno razviti model planiranja aktivnosti i projekata i upravljanja te financiranja projekata u kojem će kao partneri surađivati Sveučilište, Studentski zbor i studentski centri.

Student servis djeluje s ciljem osiguravanja privremenih i povremenih poslova za studente koji imaju potrebu za radom tijekom studija pri čemu im student servisi trebaju omogućiti pronalazak posla, brinuti o redovitoj isplati, o zaštiti studenata na poslu, te prihod od Student servisa usmjeravati u razvoj te djelatnosti i poboljšanje studentskoga standarda u cijelosti (ulaganje u kulturne, sportske i slobodne aktivnosti studenata), kao i ulaganje u smještaj i prehranu ukoliko je potrebno.

1.d. RELEVANTNI KONTEKST

Potrebno je osigurati ljudske resurse za rad i izvođenje aktivnosti Centra za savjetovanje i podršku studentima i dodatnu administrativno-stručnu podršku pripadajućem Uredu za studente s invaliditetom s ciljem razvoja i održivosti svih aktivnosti te adekvatne i pristupačne prostore za rad djelatnika i provođenje aktivnosti i usluga za studente. Paralelno s izradom Strategije podrške studentima provodi se i postupak osnivanja i opremanja Centra. Potrebno je prikupiti i objediniti podatke o svim službama i aktivnostima na razini sastavnica te uspostaviti njihovu formalnu suradnju i koordinaciju kako bi podrška bila u jednakoj mjeri dostupna svima, a ne bi došlo do preklapanja aktivnosti. Potrebno je dalje podizati razinu informiranosti svih dionika o važnosti i koristima pružanja podrške studentima te ukazati na koji način to poboljšava usvajanje kompetencija i zadanih ishoda učenja, stjecanje generičkih

vještina, a time i učinkovitost i završnost studiranja, što dalje pridonosi podizanju kvalitete Sveučilišta u Zagrebu i ostvarivanju njegove uloge u širem društvenom kontekstu.

Potrebno je jasno definirati i nakon toga identificirati podzastupljene skupine studenata na Sveučilištu temeljem dostupnih podataka u ISVU-u i istraživanja procjene potreba studenata za podrškom tijekom studiranja u usporedbi s nacionalnim statističkim podatcima. Nadalje je potrebno identificirati osnovne probleme pojedinih podzastupljenih i ranjivih skupina te za svaku skupinu analizirati u kojoj je mjeri Sveučilište u mogućnosti podići razinu pristupa kao i podršku koja omogućava prolaznost kroz studij i završavanje studija u okvirima razumne prilagodbe i podrške. Takve aktivnosti trebaju se temeljiti na ispunjavanju minimalnih standarda pristupačnosti koji trebaju biti prihvaćeni na razini Sveučilišta. Navedeno je već ostvareno kad su u pitanju studenti s invaliditetom, što je primjer dobre prakse za daljnji rad na ovom cilju s drugim podzastupljenim i ranjivim skupinama i upravo prijedlog nacionalnoga dokumenta *Osiguravanje minimalnih standarda pristupačnosti visokoga obrazovanja za studente s invaliditetom u RH*, koji na jednom mjestu navodi minimalne standarde pristupačnosti i predstavlja konkretan alat koji u narednom razdoblju treba iskoristiti u provođenju budućih aktivnosti i sustavnom rješavanju problema s kojima se osobe s invaliditetom još uvijek susreću u visokom obrazovanju.

Potrebno je nadalje odrediti kriterije nižega socioimovinskoga statusa te utvrditi mogućedodatne izvore financiranja za ovu skupinu studenata. Nužno je definirati način prikupljanja podataka o studentima korisnicima usluga, ali i ciljanim skupinama studenta do kojih se želi doći (studenti koji zaostaju u studiju ili su u riziku od odustajanja od studija, pojedine podzastupljene skupine studenata...). Prikupljanje podataka o pojedinim kategorijama studenata je s jedne strane etičko pitanje, a s druge strane izrazito potrebno u osmišljavanju rada službi podrške kao i mjerenju uspješnosti tih službi te stoga zahtijeva stručan i sustavan pristup. Standarde stručnoga i profesionalnoga pružanja usluga savjetovanja i usmjeravanja u pojedinim područjima podrške također je potrebno definirati, kao i indikatore kvalitete pruženih usluga.

Sveučilište u Zagrebu je 11. prosinca 2012. godine s Ministarstvom znanosti, obrazovanja i sporta potpisalo *Ugovor o punoj subvenciji participacije redovitih studenata u troškovima studija u akademskim godinama 2012./2013., 2013./2014. i 2014./2015.* U okviru ciljeva iz Ugovora, Sveučilište je odabralo i cilj „Olakšanje pristupa studiju podzastupljenim skupinama studenata“ te se time obvezalo na realizaciju određenih mjera i aktivnosti u svrhu izjednačavanja mogućnosti i osiguravanja jednakoga pristupa visokom obrazovanju svim ranjivim skupinama, što također predstavlja važan i konkretan korak u sustavnom rješavanju problema te implementaciji minimalnih standarda pristupačnosti visokoga obrazovanja studentima s invaliditetom.

Na razini Sveučilišta u Zagrebu:

- izrađen je i usvojen nacionalni dokument *Osiguravanje minimalnih standarda pristupačnosti visokoga obrazovanja za studente s invaliditetom u RH*. U tijeku je implementacija preporuka u okviru nacionalnog dokumenta. Usvojen je na Rektorskom zboru, a 14. svibnja 2013. i na Senatu Sveučilišta u Zagrebu;

- uspostavljena je i započeta suradnja i rad na kreiranju i realizaciji nacionalnoga sustava potpore podzastupljenim skupinama studenata;
- na razini Sveučilišta godišnje će se dodijeliti najmanje 100 stipendija studentima lošijega socioekonomskoga statusa i studentima s invaliditetom, uključujući studente sa specifičnim teškoćama učenja. Razradit će se kriteriji za dodjelu stipendija ovim skupinama studenata te će se izraditi baza podataka stipendista.

Pojedine sastavnice Sveučilišta dodatno će sudjelovati u razradi i provedbi aktivnosti iz Ugovora:

- aktivnosti usmjerene na realizaciju Minimalnih standarda pristupačnosti za studente s invaliditetom;
- identificiranje podzastupljenih skupina i analiziranje stanja i potreba tih skupina;
- osmišljavanje i provođenje inovativnih aktivnosti i programa usmjerenih ka socijalnom uključivanju i osnaživanju studenata podzastupljenih/ranjivih skupina;
- aktivnosti/programi s djecom i mladima u zajednici koji bi informirali, motivirali i olakšali pristup podzastupljenim skupinama u visokom obrazovanju.
- programi i oblici dodatne potpore pojedinim podzastupljenim skupinama studenata poput nabave materijala i opreme potrebne za nastavu za studente slabijega socioekonomskoga statusa te potpore studentima lošijega socioekonomskoga statusa za odlazak na međunarodna natjecanja i skupove.

U okviru istog Ugovora s MZOS-om, osigurane su subvencije participacije redovitih studenata u troškovima studija te će se kroz naredne godine pratiti ostvarivanje troškova i ugovorenih ciljeva Ugovora. Principijelno je opredjeljenje Sveučilišta u Zagrebu da bi troškovi studija trebali biti osigurani putem državnih proračunskih sredstava, budući da je razvoj društva temeljen na znanju deklarirana strateška odrednica Republike Hrvatske. Realna raspodjela nacionalnih financijskih resursa i posljedična proračunska ograničenja su takvi da su studentske participacije neizbježne ako se želi zadržati razina kvalitete studija u javnom sektoru nacionalnoga visokoga obrazovanja. Sustav školarina, tj. studentskih participacija trebao bi biti utemeljen na realnim troškovima, ali je to ujedno mehanizam stimulacije što veće odgovornosti studenata prema studiju i pružene podrške u financiranju studija. Sveučilište će nastaviti zagovarati pristup poticanja izvrsnosti vrjednovanjem prolaznosti i uspješnosti studenata, ali je pritom također potrebno poticati povećanje sustava stipendiranja, subvencioniranja i povoljnoga kreditiranja studenata na nacionalnoj razini. Taj sustav treba u prvom planu imati socijalnu osjetljivost i individualizirani pristup, kojim će se uzimati u obzir stvarne egzistencijalne potrebe svakoga studenta. Sveučilište će i dalje nastaviti raditi na ujednačavanju iznosa participacija školarina za studente na svim sastavnicama te će se uspostaviti objektivna metodologija određivanja realnih troškova studija po studentu za pojedine studijske programe koristeći se iskustvom i primjerima sredina koje su već našle uspješna rješenja tog pitanja.

Sveučilište u Zagrebu svake akademske godine dodjeljuje sveučilišne stipendije studentima, od čega se dvije kategorije odnose na stipendije namijenjene studentima s

invaliditetom te studentima lošijega socioimovinskoga stanja. Broj stipendija namijenjenih studentima s invaliditetom povećava se od ak. god. 2011./12. te je u ak. god. 2012./13. zahvaljujući sredstvima iz Ugovora te dotadašnjim naporima Sveučilišta, povjerenstva za dodjelu stipendija i Povjerenstva za studente s invaliditetom povećan broj stipendija za navedene kategorije. Iste godine dodijeljeno je 75 stipendija za studente lošijega socioimovinskoga stanja i 21 stipendija namijenjena studentima s invaliditetom (porast od 10%). Od ak. god. 2012./13. unutar ove kategorije, dvije stipendije su bile namijenjene studentima koji imaju dijagnosticirane specifične teškoće učenja kao primjerice disleksiju što je važan pokazatelj senzibiliziranosti Sveučilišta za ovu skupinu studenata s invaliditetom. Kriteriji natječaja za dodjelu stipendija su razrađeni u okviru Povjerenstva za dodjelu stipendija te u suradnji s Uredom za studente s invaliditetom, međutim potrebno je i dalje raditi na usuglašavanju i unapređenju kriterija za dodjelu stipendija. Od 2013./2014. MZOS preuzima dodjelu stipendija za studente lošijeg socioimovinskoga stanja te će se ove stipendije dodjeljivati na nacionalnoj razini, a Sveučilište preuzima dodjelu stipendija za izvrsnost. S obzirom na ovu podjelu, nastojanja Sveučilišta od ak. god. 2013./2014. odnose se na proširenje kategorija stipendija za studente različitih podzastupljenih skupina poput studenata roditelja, studenata bez odgovarajuće roditeljske skrbi i bez oba roditelja.

Prikupljeni zdravstveni pokazatelji iz preventivne i specifične zaštite studenta ukazuju da primjereno zbrinjavanje ove populacije nije moguće bez kurativne zdravstvene zaštite. Posebice je to važno za oko 30000 studenata koji studiraju u Zagrebu, a imaju stalno mjesto življenja izvan Zagreba. Postojeće službe za zdravstvenu zaštitu školske djece i mladih u Zavodu za javno zdravstvo „Dr. Andrija Štampar“ u Zagrebu mogu studentima pružiti samo preventivnu i specifičnu zdravstvenu zaštitu. Posljedično navedenom studenti nisu u mogućnosti dobiti adekvatnu zdravstvenu zaštitu, a to može dovesti do zanemarivanja tegoba, neadekvatnoga ili zakašnjeloga liječenja i komplikacija bolesti. Do 2002. godine u Zagrebu je postojao Dom zdravlja studenata koji je po svojoj funkciji u potpunosti odgovarao svjetskom modelu zdravstvene zaštite studenta (postojanje jedinica/službi za zdravstvenu zaštitu studenata pri sveučilištima u Europi). Temeljni princip rada bio je pružanje integrirane zdravstvene zaštite studentima, savjetovani rad i multidisciplinarni pristup rješavanju problema ove populacije. Prema Deklaraciji iz Tamperea 2007. godine, koju je donijela Europska unija za školsku i sveučilišnu medicinu, a potpisnik kojega je i RH, jasno se podupire potreba organiziranja službi za zdravstvenu zaštitu studenta pod okriljem Sveučilišta kao jedina primjerena potrebama studenata. Postoje i formalni zahtjevi Studentskoga zbora za osiguravanjem kurativne zdravstvene zaštite studentima u mjestu studiranja, posebice za studente kojima je stalno mjesto boravka izvan Zagreba.

U okviru podizanja studentskoga standarda potrebno je povećati smještajne kapacitete (novi kapaciteti na prostorima kampusa Borongaj), uložiti u obnovu postojećih smještajnih kapaciteta te povećati kapacitete za prehranu studenta na način da mreža restorana omogućuje minimalnu distrakciju od nastavnih obveza. Dodatno treba uzeti u obzir mogućnost prilagođavanja *menua* u studentskim restoranima studentima s posebnim prehrambenim potrebama te s tim ciljem uvesti mjere poput dostupnosti dnevnih jelovnika zajedno s preciznim popisom korištenih namirnica na internetu. Svakako je potrebno načiniti

model financiranja studentskoga standarda koji će omogućiti održivost sustava i njegov kvalitetan razvoj.

Nužna je revizija studentskih udruga i revizija registra postojećih studentskih udruga. Revizija i poticanje rada studentskih udruga važno je budući da na svim sastavnicama Sveučilišta u Zagrebu djeluje nekoliko studentskih organizacija te je studentima svih područja omogućeno da se uključe u njihov rad, a čime stječu prva radna i organizacijska iskustva, nova poznanstva, ali i nova znanja iz područja kojim se organizacija bavi te na kreativan i poticajan način koriste sve što im studentski život pruža.

Potrebno je osigurati daljnju podršku rada Centra za e-učenje i ureda/sluzbi na pojedinim sastavnicama koji se bave e-učenjem kako bi se postigli ciljeve iz Strategije e-učenja Sveučilišta u Zagrebu.

Kako bi se otvorio prostor za veću studentsku i nastavničku mobilnost potrebno je usklađivanje vremenika, naročito rasporeda studijske nastave sveučilišnih sastavnica. Nužno je uspostaviti i stabilan sustav potpore studentima slabijega imovinskoga statusa te studentima s invaliditetom u svrhu poticanja mobilnosti.

2. PROVEDBA – Razrada ciljeva i aktivnosti

Cilj 1. Osiguravanje sustavnoga pružanja podrške studentima Sveučilišta u Zagrebu u okviru akademskoga, karijernoga i psihološkoga savjetovanja i usmjeravanja te u drugim potrebnim područjima podrške kako bi se omogućio puni razvoj akademskih potencijala, povećala učinkovitost i završnost studiranja te zapošljivost i konkurentnost na tržištu rada

Indikatori	Glavne aktivnosti ⁴	Nositelji	Vrijeme/ rok provedbe	Resursi	Rizici/ pretpostavke	Mjerenje/ izvori podataka o indikatorima
Senat potvrdio osnivanje Centra za savjetovanje i podršku studentima te je Centar formalno osnovan. Centar je opremljen te su zaposlena najmanje dva savjetnika/ica za studente. Povećanje usluga savjetovanja i izvannastavnih edukativnih aktivnosti za studente u područjima djelovanja Centra. Stvorena mreža vanjskih stručnjaka/suradnika u pružanju usluga studentima. Uspostavljena baza podataka s dostupnim uslugama podrške studentima u okviru Sveučilišta. Redovito su vrednovane aktivnosti/usluge Centra i njihova učinkovitost. Povećano zadovoljstvo studenata podrškom tijekom studija (završna anketa), povećana stopa završnosti studija (podatci iz	<ol style="list-style-type: none"> Osnivanje Centra za savjetovanje i podršku studentima. Opremanje i zapošljavanje stručnjaka u Centru. Razvoj aktivnosti i programa Centra po područjima djelovanja te razvoj prikladnih organizacijskih struktura. Informiranje, savjetovanje, usmjeravanje i educiranje studenata u području razvoja akademskih vještina te razvoja komunikacijskih i socijalno-emocionalnih vještina. Informiranje, savjetovanje, usmjeravanje i educiranje studenata u području razvoja i upravljanja karijerom te u području stručne prakse. 	<p>Rektorski kolegij/ prorektor za studente i studije/ Centar za savjetovanje i podršku studentima/ stručnjaci - suradnici s odgovarajućih sastavnica</p>	2013./14. započeto 2015./16. proširenje aktivnosti	Ugovor o subvencijama s MZOS-om/ državni proračun/ proračun Sveučilišta i sastavnica/ nacionalni i međunarodni projekti	Senat i ostala tijela Sveučilišta prepoznaju važnost Centra. Sastavnice koje imaju ovakve centre prepoznaju važnost koordinacije i u Centru ne vide konkurenciju svojim aktivnostima. Dostatni financijski resursi te mogućnost zapošljavanja kompetentnih savjetnika u okvirima raspoloživih sredstava.	Odluka o osnivanju Centra/ Pravilnik o radu Centra/ ugovori o radu/ godišnja izvješća Sveučilišta i Centra za savjetovanje i podršku studentima/ baza podataka/ evidencijske liste evaluacijski upitnici

⁴ Puni nazivi aktivnosti te njihova obrazloženja nalaze se u tekstu Strategije razvoja podrške studentima.

ISVU-a). Izrađeni standardi osiguravanja kvalitete usluga savjetovanja i usmjeravanja studenata. Razvijena suradnja s gospodarskim sektorom u informiranju studenata i provedbi stručne prakse.	6. Razvijanje djelatnosti psihološkoga savjetovanja. 7. Prikupljanje podataka o službama podrške i koordinacija usluga i aktivnosti na razini sastavnica te razvoj mreže vanjskih suradnika. 8. Osiguravanje kvalitete usluga Centra redovitim vrjednovanjem te izradom standarda savjetovanja i protokola postupanja. 9. Povezivanje s gospodarskim sektorom te alumnima u razvoju i pružanju aktivnosti. 10. Razvijanje mentorskih sustava i vršnjačke podrške.	Studenti su spremni sudjelovati u aktivnostima i postupku vrednovanja sustava podrške. Velik broj studenata Sveučilišta ima potrebu za podrškom a resursi su nedostatni (odgovor na rizik: upotreba e-učenja i usluga poduprtnih IKT-om).
---	---	--

Cilj 2. Podizanje svijesti o potrebi i važnosti pružanja podrške studentima (u okviru navedenih područja Strategije)

Indikatori	Glavne aktivnosti	Nositelji	Vrijeme/rok provedbe	Resursi	Rizici/pretpostavke	Mjerenje/izvori podataka o indikatorima
Provedene edukacije za sveučilišno osoblje. Distribuirani informativni/edukativni materijali na sastavnice. Provedena analiza stanja i potreba studenata.	1. Promoviranje aktivnosti i usluga te povećanje razine informiranosti i edukacije o oblicima i svrhovitosti pružanja podrške studentima. 2. Provođenje istraživanja procjene potreba studenata za podrškom i drugih istraživanja	Centar za savjetovanje i podršku studentima i njegova tijela/ prorektor za studente/	2014./15. kontinuirano unaprjeđenje	Ugovor o subvencijama s MZOS-om/ državni proračun/ proračun Sveučilišta i sastavnica/	Prepoznavanje važnosti ulaganja uprava i sveučilišnoga osoblja u navedena područja podrške. Spremnost korisnika na suradnju.	godišnja izvješća Sveučilišta i CSPA-a/ izrađeni materijali/ evidencijske liste/

relevantnih za to područje.	sastavnice	nacionalni i međunarodni projekti	<i>online</i> ankete/ baza podataka/ istraživačka izvješća			
Cilj 3. Poticanje rada studentskih udruga i jačanje njihove uloge u pružanju/osiguravanju podrške studentima						
Indikatori	Glavne aktivnosti	Nositelji	Vrijeme/rok provedbe	Resursi	Rizici/pretpostavke	Mjerenje/izvori podataka o indikatorima
Izrađen registar studentskih udruga s ažuriranim podacima. Evidentirani studentski projekti.	1. Revizija podataka o studentskim udrugama uz reviziju registra. 2. Uspostavljanje suradnje Sveučilišta i udruga koje pružaju podršku studentima. 3. Poticanje studentskih projekata koji mogu pomoći razvoju sustava podrške podzastupljenim skupinama.		2015.	Proračun Sveučilišta i sastavnica/ nacionalni i međunarodni projekti	Suradnja i aktivnost studentskih udruga.	Registar studentskih udruga/ izvješća projekata
Cilj 4. Unaprjeđenje modela participacija studenata u troškovima studija.						
Indikatori	Glavne aktivnosti	Nositelji	Vrijeme/rok provedbe	Resursi	Rizici/pretpostavke	Mjerenje/izvori podataka o indikatorima
Utvrđeni prijedlozi unaprjeđenja modela participacija Izrađena metodologija određivanja troškova studija	1. Temeljem analiza o prolaznosti i završnosti studenata kao i položaja podzastupljenih skupina, predlaganje dodatnoga unaprjeđenja modela participacija studenata u troškovima studija.	Uprava Sveučilišta/ Povjerenstvo SSI	početak 2015.	Ugovor o subvencijama s MZOS-om/ proračun Sveučilišta	Sastavnice i tijela Sveučilišta prepoznaju važnost i spremni su na suradnju	izvješća o ostvarivanju troškova i ugovorenih ciljeva ugovora/ izvješća rektora

2. Razrada metodologije i standarda određivanja realnih troškova studija po studentu za pojedine studijske programe.

Cilj 5. Reorganiziranje i unaprjeđivanje sustava stipendiranja i subvencioniranja studenata i povećanje financijskih sredstava za tu svrhu

Indikatori	Glavne aktivnosti	Nositelji	Vrijeme/rok provedbe	Resursi	Rizici/pretpostavke	Mjerenje/izvori podataka o indikatorima
Natječaj za dodjelu stipendija se godišnje objavljuje prema definiranim kriterijima.	1. Praćenje i ažuriranje podataka o visinama i broju stipendija te razrada dodatnih kriterija za dodjelu stipendija studentima podzastupljenih skupina.	Povjerenstvo za stipendije/Sveučilišna povjerenstva/tijela/	započeto 2013./14. proširenje 2014./15.	Ugovor o subvencijama s MZOS-om/državni proračun/	(NE)Dostatni ljudski i financijski resursi za pružanje podrške velikom broju studenata s različitim potrebama za podrškom.	natječaj za stipendije/popis stipendista/godišnja izvješća Sveučilišta i Centra za savjetovanje i podršku studentima/provedene ankete
Povećan fond za stipendiranje studenata s podzastupljenih skupina.	2. Utvrđivanje mogućih izvora financiranja za podzastupljene skupine studenata te dodatnih oblika potpore.	Ured SSI/Centar za savjetovanje i podršku/		proračun Sveučilišta i sastavnica/nacionalni i međunarodni projekti	Povećanje broja studenata slabijeg socio-imovinskog stanja.	
Jasno definirane podzastupljene skupine studenata na Sveučilištu te skupine studenata kojima je potrebna dodatna podrška.	3. Identificiranje podzastupljenih skupina i analiziranje potreba tih skupina te mogućnosti Sveučilišta za podizanje razine pristupa i podrške.	sastavnice				

Cilj 6. Povećanje pristupačnosti visokoga obrazovanja prepoznatim podzastupljenim skupinama

Indikatori	Glavne aktivnosti	Nositelji	Vrijeme/rok provedbe	Resursi	Rizici/pretpostavke	Mjerenje/izvori podataka o indikatorima
Uspostavljena suradnja i započeti zajednički rad na kreiranju i realizaciji nacionalnoga sustava potpore podzastupljenim skupinama studenata. Povećana ponuda aktivnosti	1. Pokretanje i realizacija aktivnosti usmjerenih na realizaciju minimalnih standarda pristupačnosti za studente s invaliditetom.	Sveučilišna povjerenstva/tijela/Ured SSI/	2014. za SSI 2015. 2020. minimalni	Ugovor o subvencijama s MZOS-om državni proračun/	Usmjerenost i posvećenost Sveučilišta pružanju podrške podzastupljenim skupinama	godišnja izvješća Sveučilišta u Zagrebu, Centra za savjetovanje i podršku studentima i

(radionica, savjetovanja, dr. oblika potpore) usmjerenih osnaživanju studenata.	2. Uspostavljanje suradnje i rada na kreiranju i realizaciji nacionalnog sustava potpore podzastupljenim skupinama studenata te izrađivanje minimalnih standarda.	Centar za savjetovanje i podršku/ sastavnice	standardi	studentata i osiguravanju veće pristupačnosti.	Ureda za studente s invaliditetom
	3. Osmišljavanje i provođenje aktivnosti i programa usmjerenih ka socijalnom uključivanju i osnaživanju studenata podzastupljenih/ranjivih skupina.			proračun Sveučilišta i sastavnica/ nacionalni i međunarodni projekti/ Ministarstvo socijalne politike i mladih	

7. Osiguravanje sustavne kvalitetne provedbe potpore studentima s invaliditetom (SSI)

Indikatori	Glavne aktivnosti	Nositelji	Vrijeme/rok provedbe	Resursi	Rizici/pretpostavke	Mjerenje/ izvori podataka o indikatorima
<p>Odobren godišnji plan rada i financijski plan Ureda za SSI.</p> <p>Zaposlen jedan dodatni djelatnik u Uredu za SSI.</p>	<p>1. Osiguravanje financijskih sredstava za realizaciju potpore studentima s invaliditetom.</p> <p>2. Zapošljavanje najmanje jednoga dodatnoga djelatnika u Uredu za SSI.</p>	<p>Sveučilište u Zagrebu/ MZOS</p>	2014.	<p>Ugovor o subvencijama s MZOS-om</p> <p>sredstva međunarodnih i domaćih projekata</p>	<p>Nedostatna financijska sredstva.</p>	<p>Sveučilište u Zagrebu/ Ured za studente s invaliditetom</p>

Cilj 8. Približavanje mogućnosti studiranja SSI

Indikatori	Glavne aktivnosti	Nositelji	Vrijeme/rok provedbe	Resursi	Rizici/pretpostavke	Mjerenje/ izvori podataka o indikatorima
<p>Povećanje prostorne pristupačnosti svih sastavnica za 30% u odnosu na postojeće propise.</p>	<p>1. Unaprjeđenje prostorne pristupačnosti sastavnica i dodatnih institucija i službi UNIZG-a.</p>	<p>Sveučilište i sastavnice CSPS/</p>	2017.	<p>Ugovor o subvencijama s MZOS-om/</p>	<p>Nedostatna financijska sredstva i nepostojanje</p>	<p>Lista za utvrđivanje prostorne pristupačnosti</p>

<p>Svaka sastavnica na godišnjoj razini nabavlja opremu u iznosu od 20% ukupnih sredstava predviđenih <i>Ugovorom s MZOS-om</i> koje potražuje po toj osnovi.</p> <p>Najmanje jedna provedena edukacija semestralno za nastavno i jedna za stručno i administrativno osoblje.</p> <p>Realizacija kolegija Vršnjačka potpora na semestralnoj osnovi.</p> <p>Realizirana obrazovna asistencija kadgod je to opravdano (Ured za SSI predlaže, a Povjerenstvo za SSI donosi procedure).</p> <p>20% ukupne obvezne nastavne literature na Sveučilištu godišnje digitalizirano.</p> <p>Na Senatu prihvaćene procedure za audiosnimanje predavanja.</p>	<p>Ured za SSI/ Povjerenstvo za SSI/ sastavnice/ SRCE/ knjižnice sastavnica</p>	<p>2. Osiguravanje pristupačne i pomoćne tehnologije na sastavnicama.</p> <p>3. Nastavljanje sustavne edukacije sveučilišnoga osoblja.</p> <p>4. Nastavljanje provođenja sveučilišnoga kolegija Vršnjačka potpora studentima s invaliditetom.</p> <p>5. Provođenje obrazovne asistencije za SSI.</p> <p>6. Osiguravanje pristupa literaturi u digitaliziranom obliku.</p> <p>7. Omogućavanje audiosnimanja predavanja uz pismeni pristanak nastavnika.</p>	<p>sredstva međunarodnih i domaćih projekata/ proračun Sveučilišta/ educirani edukatori – svake tri godine uvesti po jednog novog edukatora/ prostorni resursi sastavnica/ suradnja sa SC-ima (Student servis) i Volonterskim centrom/ iskoristiti iskustvo stručnjaka iz SRCE-a i knjižnica sastavnica, tj. zainteresiranih nastavnika i studenata iskoristiti pravnu pomoć profesora s</p>	<p>interesa pojedinih sastavnica. Nepostojanje interesa za edukacijom. Preopterećenost nastavnika (norma sati nastave). Nezainteresiranost potencijalnih realizatora aktivnosti. izvješća Ureda za SSI i ERF-a/ izvješće Ureda za SSI i sastavnica/ izvješće Ureda za SSI kao koordinatora aktivnosti</p>	<p>(aktivnost Ureda za SSI u 2015./16.)/ izvješća čelnika sastavnica/ izvješća Ureda za SSI/ izvješća Ureda za SSI i ERF-a/ izvješća Ureda za SSI i sastavnica/ izvješće Ureda za SSI kao koordinatora aktivnosti</p>
--	---	--	--	---	---

9. Uvođenje procedure za realizaciju potpore za SSI

Indikatori	Glavne aktivnosti	Nositelji	Vrijeme/ rok provedbe	Resursi	Rizici/ pretpostavke	Mjerenje/ izvori podataka o indikatorima
Procedure prihvaćene od strane Senata.	1. Razvoj procedure za realizaciju potpore SSI.	2014–16.	CSPS/ Ured za SSI/	pravna pomoć odgovarajuće sastavnice/	Neslaganje stručnjaka.	izvješća Ureda za SSI kao koordinatora aktivnosti
Asistencija financirana od strane Ministarstva socijalne politike i mladih.	2. Sustavno rješavanje problema vezano uz pomoć u zadovoljavanju svakodnevnih životnih potreba SSI u studentskim domovima.		Povjerenstvo za SSI/ suradnja s odgovarajućim sastavnica, resor- nim ministar- stvima, SC-om i udrugama	Minimalni standardi pristupačnosti/ konzultacije s partnerima i partnerskim institucijama	Neprihvatanje od strane Senata. Odbijanje od strane MSPM.	
Izvršena analiza učinkovitosti mjera povlaštenog načina postupanja SSI.	3. Preispitivanje i po potrebi modificiranje mjera povlaštenoga načina postupanja SSI.				Nesuradnja partnerskih institucija uslijed straha od negativnih reakcija SSI.	

Cilj 10. Podizanje razine informiranosti i unaprjeđenje zdravstvene zaštite studenata

Indikatori	Glavne aktivnosti	Nositelji	Vrijeme/ rok provedbe	Resursi	Rizici/ pretpostavke	Mjerenje/ izvori podataka o indikatorima
Informacije o zdravstvenoj zaštiti dostupne u okviru Centra za podršku studentima.	1. Razvoj djelatnosti informiranja i savjetovanja o zdravstvenoj zaštiti studenata u okviru CSPS-a.	Sveučilište u Zagrebu Centar za podršku studentima/	2014. pripreme radnije 2015./16. započeto	Suradnici s Medicinskog fakulteta za Ured i ambulantu, ponajprije specijalisti školske medicine i drugi stručnjaci –	Postupak ugovaranja zaštite HZZO-om (ukoliko će oni biti financijeri ili jedni od financijera) mogu trajati dulje nego je predviđen	dokumenti za rad Centra/ izvješća (rutinska i obvezna) o radu ambulante i pruženim
Otvaranje ambulante za zdravstvenu zaštitu studenta na Sveučilištu.	2. Osiguravanje kurativne zdravstvene zaštite studenata osnivanjem ambulante za zdravstvenu zaštitu studenta na	Medicinski fakultet				
Unaprjeđenje stomatološke						

zaštite studenata.	Sveučilištu (i sastavnicama).	specijalisti obiteljske medicine, medicine rada, psihijatri, epidemiolozi i dr.	termin otvaranja ambulante.	uslugama studentima
3. Unaprjeđenje stomatološke zaštite studenata.				
		Uređen i opremljen prostor za rad ambulanti.		

Cilj 11. Uređivanje načina prikupljanja podataka i evidencije korisnika

Indikatori	Glavne aktivnosti	Nositelji	Vrijeme/rok provedbe	Resursi	Rizici/pretpostavke	Mjerenje/izvori podataka o indikatorima
Izrađen sustav prikupljanja podataka korisnika i potencijalnih korisnika usluga Centra.	1. Prikupljanje podataka i vođenje evidencije o korisnicima različitih oblika podrške.	CSPS/Ured za SSI/	2014. započeto	Ugovor o subvencijama s MZOS/	Spremnost korisnika na suradnju.	godišnja izvješća Sveučilišta i Centra za savjetovanje i podršku studentima/
Uspostavljen sustav praćenja i evidencija podzastupljenih skupina.	2. Osmišljavanje sustavnoga praćenja podzastupljenih skupina i njihovih potreba,	Povjerenstvo za SSI/		državni proračun/		evidencijske liste/
Kreiran protokol.	3. Kreiranje protokola za prikupljanje podataka o SSI koji realiziraju potporu na SuZ-u.	Povjerenstvo za stipendije/ suradnja s odgovarajućim sastavnicama		proračun Sveučilišta i sastavnica/ nacionalni i međunarodni projekti		baza podataka

Cilj 12. Pružanje podrške studentima vezano uz smještaj i osiguravanje smještajnih kapaciteta

Indikatori	Glavne aktivnosti	Nositelji	Vrijeme/rok provedbe	Resursi	Rizici/pretpostavke	Mjerenje/izvori podataka o indikatorima

<p>Provedena analiza stanja i potreba studenata za smještajnim kapacitetima.</p> <p>Smanjen broj studenta koji nisu ostvarili pravo smještaja zbog nedostajućih kapaciteta.</p> <p>Povećan udio sredstava iz EU fondova u svrhu povećanja smještajnih kapaciteta.</p> <p>Osiguran dovoljan broj smještajnih jedinica za SSI (5% smještajnih kapaciteta).</p> <p>Razvijen model koji ne generira gubitke.</p>	<p>1. Povećanje smještajnih kapaciteta i ulaganje u obnovu postojećih (novi kapaciteti na prostorima kampusa Borongaj i kampusa Varaždin).</p> <p>2. Usklađivanje povećanja smještajnih kapaciteta s upisnom politikom.</p> <p>4. Analiza potreba SSI za smještajnim kapacitetima temeljem toga osiguravanje potrebnog broja soba za SSI (preporuka 5% smještajnih kapaciteta).</p> <p>5. Razrada novoga modela subvencioniranja smještaja na principu samoodrživosti.</p>	<p>Sveučilište u Zagrebu/ MZOS/ SC-i/ Studentski zborovi učilišta/ Lokalna zajednica</p>	<p>2014./2020. Do 2020. za sve studente koji nisu domicilni, a zainteresirani za smještaj u domu Do 2025. za sve zainteresirane studente koji imaju potrebu za smještajem u domu (domicilni i nedomicilni studenti)</p>	<p>Financijska sredstva osigurati u proračunu Sveučilišta i MZOS-a te u EU fondovima</p>	<p>Nedovoljna educiranost za pripremu projekata iz EU fondova, kao i racionalno predlaganje ciljeva i namjensko trošenje sredstava. Nedostatak inicijative – malo se samostalno poduzima i priprema. Nedostatak većih projekata u ovom području na razini Sveučilišta i šire.</p> <p>Problem prikupljanja podataka o stvarnim potrebama za smještajnim kapacitetima</p>	<p>Zajednica studentskih centara RH/ povjerenstva pri Sveučilištu i MZOS-u vlastita i tuđa iskustva na pripremi i provedbi projekata</p>
<p>Cilj 13. Povećanje kapaciteta za prehranu studenta na način da mreža restorana omogućuje minimalnu distrakciju od nastavnih obveza</p>						
Indikatori	Glavne aktivnosti	Nositelji	Vrijeme/rok provedbe	Resursi	Rizici/pretpostavke	Mjerenje/izvori podataka o indikatorima
Osiguran pristup za SSI u svim restoranima.	1. Ulaganje u obnovu postojećih studentskih restorana i	Sveučilište u Zagrebu/	2014. - 2020.	Financijska sredstva	Nedovoljna ekipiranost	Zajednica studentskih

Smanjeno vrijeme čekanja na uslugu prehrane i povećana prostorna dostupnost restorana.	prilagođavanje pristupa za SSI.	MZOS/ SC-i/ studentski zborovi/ učilišta/ lokalna zajednica	osigurati u proračunu Sveučilišta i MZOS-a te maksimalno u EU fondovima.	stručnih službi sveučilišta da pokriju sve potrebe sastavnica.	centara RH/ povjerenstva pri Sveučilištu i MZOS-u/ vlastita i tuđa iskustva na pripremi i provedbi projekata
Smanjen omjer broja studenta u odnosu na jednoga zaposlenoga u studentskim restoranima.	2. Izgradnja novih restorana u mjestima u kojima ne postoji ni jedan studentski restoran (Varaždin, Čakovec, Sisak i Petrinja) te u Zagrebu s ciljem da svi studenti u neposrednoj blizini učilišta ili doma imaju studentski restoran .			Nedovoljna pripremljenost i educiranost za pripremu projekata i korištenje sredstava iz EU fondova.	
Provedena analiza stanja i potreba studenata za prehrambenim kapacitetima.	3. Analiza potreba studenata za prehrambenim kapacitetima i odgovarajućim vrstama obroka.				
Povećan udio sredstava iz EU fondova u svrhu povećanja prehrambenih kapaciteta.	4. Razvoj modela subvencioniranja prehrane na principu samoodrživosti.				
Razvijen model koji ne generira gubitke.					

Cilj 14. Izrada modela financiranja studentskoga standarda koji će omogućiti održivost sustava i njegov kvalitetan razvoj

Indikatori	Glavne aktivnosti	Nositelji	Vrijeme/rok provedbe	Resursi	Rizici/pretpostavke	Mjerenje/ izvori podataka o indikatorima
Centralizirana javna nabava za sve SC-e.	1. Analiza potreba studentskih centara i temeljem analiza provoditi zajedničku javnu nabavu svih centara na razini RH.	Sveučilište u Zagrebu/ MZOS/ SC-i/ SZborovi	2014. aktivnosti prehrane 2016. aktivnosti smještaja	U prijedlogu državnog proračuna predvidjeti dovoljno sredstava za realizaciju navedenog, te kroz	Državni proračun za 2014 godinu će biti teško uskladiti s potrebama na području smještaja i prehrane studenata te	Povjerenstva za smještaj i prehranu pri MZOS-u/ Zajednica studentskih centara RH
Donesen standard studentske prehrane.						
Postignut omjer u cijeni prehrane i smještaja , između iznosa koji uplaćuje student i iznosa koji je	2. Standardizacija studentske prehrane.					

subvencioniran, koji omogućuje održivost sustava prehrane i smještaja, a koji je prihvatljiv za studenta.	3. Razvij modela učešća studenata u cijeni prehrane i smještaja koji će biti prihvatljiviji za studente.	povjerenstva za prehranu i smještaj studenata	studentskog standarda općenito.
Donesen novi pravilnik o prehrani studenta.	4. Izrada novoga pravilnika o prehrani studenata te praćenje provedbe.	predlagati nove modele financiranja.	Provedbom zajedničke javne nabave osigurati potrebne elemente za kvalitetno donošenje proračuna za 2015.
Omogućen rad studentima preko Student servisa.	5. Razvijanje i poboljšavanje koncepta privremenoga i povremenoga rada studenata preko Student servisa.		
	6. Obvezivanje Student servisa da ulaže u poboljšanje studentskog standarda.		Kontinuirano održavanje objekata smještaja i prehrane.
	7. Pojačavanje aktivnosti vezanih uz pripremu informacija za donošenje odluka o potrebnim sredstvima iz državnoga proračuna za prehranu i smještaj studenata.		
	8. Analiziranje i usklađivanje želja i potreba studenata s mogućnostima SC-a i državnoga proračuna.		

Cilj 15. Razvoj dodatnih usluga (kulturalni i sportski sadržaji) te usluga Student servisa u sklopu SC-a

Indikatori	Glavne aktivnosti	Nositelji	Vrijeme/rok provedbe	Resursi	Rizici/pretpostavke	Mjerenje/izvori podataka o indikatorima
Usuglašeni minimalni standardi dodatnih sadržaja studentskih domova.	1. Analiza potreba studenata za kulturnim i sportskim sadržajima te usporedba s		2014. započeto	MZOS/ Student servis	Poteškoće vezane uz prikupljane odgovarajućih	Zajednica studentskih centara RH

Implementirani dodatni sadržaji prema minimalnim standardima.	domovima u gradovima EU.	kontinuirano unaprjeđenje	podatka na temelju koji bi se radili minimalni standardi.
	2. Prilagođavanje postojećih i izgradnja novih kapaciteta SC-a prilagođenih kulturnim i sportskim sadržajima.		Spremnost odgovornih za implementaciju dodatnih sadržaja.
	3. Razvijanje odgovornosti kod uprave SC-a, studenta i ostalih dionika o potrebama uvođenja dodatnih sadržaja.		

16. Osiguravanje finansijskih sredstava za unaprjeđenje kapaciteta i aktivnosti u okviru područja podrške studentima

Indikatori	Glavne aktivnosti	Nositelji	Vrijeme/rok provedbe	Resursi	Rizici/pretpostavke	Mjerenje/ izvori podataka o indikatorima
Prijavljeni projekti u okviru EU fondova.	1. Korištenje raspoloživih izvora financiranja za unaprjeđenje postojećih kapaciteta i daljnji razvoj aktivnosti u okviru navedenih područja.	Sveučilište u Zagrebu/ CSPS/ Ured za međunarodnu suradnju/ SC-i	2013. započeto	EU fondovi/ državni proračun/ Ugovori s MZOS-om	Nedostatak raspoloživih resursa za prijave projekata.	projektne prijave/ projektne ugovori/
Osigurana sredstva iz Ugovora s MZOS-om.	2. Korištenje EU fondova i drugih izvora za unaprjeđenje postojećih kapaciteta vezanih uz studentski standard.		rad	natječajni zaklada resornih ministarstava	Velik broj prijava i konkurentnost u okviru natječaja.	izvješća o radu
Osigurani dodatni izvori financiranja.	3. Poboljšanje kadrovske i logističke podrške službi za pomoć u pripremi i realizaciji projekata i korištenja dostupnih izvora financiranja.					

3. POJAŠNJENJA CILJEVA I AKTIVNOSTI IZ TABLICE

Cilj 1. Osiguravanje sustavnoga pružanja podrške studentima Sveučilišta u Zagrebu u okviru akademskoga, karijernoga i osobnoga savjetovanja i usmjeravanja te u drugim potrebnim područjima podrške kako bi se omogućio puni razvoj akademskih potencijala, povećala učinkovitost i završnost studiranja te zapošljivost i konkurentnost na tržištu rada

A1.1. Osnivanje Centra za savjetovanje i podršku studentima kao jedinstvenog centra za informiranje dostupnoga studentima svih sastavnica Sveučilišta. Centar je osnovan s ciljem koordiniranja i osiguravanja sustavnog pružanja podrške studentima svih sastavnica Sveučilišta u okviru akademskoga, karijernoga i osobnoga savjetovanja i usmjeravanja te drugim potrebnim područjima podrške (informiranje o zdravstvenoj zaštiti, podzastupljenim i ranjivim skupinama studenata i dr.), a objedinit će i postojeći Ured za studente s invaliditetom. Aktivnosti Centra bit će usmjerene na osnaživanje studenata za uspješno studiranje i svladavanje akademskih obaveza i podučavanje životnim i poslovnim vještinama, čime će se omogućiti puni razvoj akademskih potencijala, povećala učinkovitost i završnost studiranja te njihova zapošljivost i konkurentnost na tržištu rada.

A1.2. Opremanje i zapošljavanje stručnjaka u Centru. Centar će zapošljivati educirane stručnjake za pojedina područja djelovanja. Potrebno je osigurati ljudske resurse za rad i izvođenje aktivnosti Centra s ciljem razvoja i održivosti svih aktivnosti te adekvatne i pristupačne prostore za rad djelatnika i provođenje aktivnosti i usluga za studente.

A1.3. Razvoj aktivnosti i programa Centra usmjerenih osnaživanju studenata u područjima djelovanja Centra te razvoj prikladnih organizacijskih struktura za pojedino područje. U okviru Centra osmišljavat će se, nuditi i provoditi širok raspon aktivnosti (savjetovanja, treninzi, tečajevi, online aktivnosti i sl.), usmjerenih na područja djelovanja Centra (razvoj akademskih vještina, razvoj karijere, podrška studentima s invaliditetom i drugim podzastupljenim skupinama, psihološko savjetovanje, mentalno zdravlje, zdravstvena zaštita). Pritom će se analizirati i osmisliti uspostavljanje najprikladnijih organizacijskih struktura za što kvalitetnije djelovanje u okviru pojedinih područja.

A1.4. Informiranje, savjetovanje, usmjeravanje i educiranje studenata u području razvoja akademskih vještina te razvoja komunikacijskih i socijalno-emocionalnih vještina. Provedena procjena potreba studenata ukazuje na njihovu relativnu nespремnost na zahtjeve studija te potrebu da se aktivnosti podrške usmjere na razvoj akademskih vještina u najširem kontekstu. Stoga će se razvijati različiti oblici aktivnosti (radionice, grupe podrške, online tečajevi, edukativni materijali i sl.), usmjereni na strategije učenja i učinkovitu organizaciju vremena te prezentacijske vještine, pretraživanje literature, čitanje akademskih tekstova te pripremu seminarskih radova. Dugoročno treba osmišljavati slične programe i na stranim jezicima kako bi se pružila podrška studentima u njihovoj mobilnosti (aktivnosti bi se odnosile i na dolazne i odlazne studente kako bi se potaknulo što uspješnije studiranje). Također će se provoditi programi usmjereni na razvoj komunikacijskih i socijalno-emocionalnih vještina usmjereni na akademsku i socijalnu integraciju studenata u okviru studija.

A1.5. Informiranje, savjetovanje, usmjeravanje i educiranje studenata te u području razvoja i upravljanja karijerom te u području stručne prakse. U okviru Centra poseban će se naglasak staviti na aktivnosti koje se odnose na razvoj i upravljanje karijerom budući da su takve aktivnosti potrebne svim studentima, a i sami studenti izražavaju potrebu za njihovom organizacijom. Razvijat će se aktivnosti koje se odnose na vještine traženja zaposlenja i predstavljanje poslodavcima, planiranje i usmjeravanje karijere, pregled i stjecanje iskustva u struci, informiranje i samoprocjenu. Posebna pozornost posvetit će se razvoju studentske prakse koja treba biti usmjerena na razvoj kompetencija studenata, što će olakšati njihovo zapošljavanje ili samozapošljavanje.

A1.6. Razvijanje djelatnosti psihološkoga savjetovanja i odgovarajuće ustrojbene strukture unutar Centra za savjetovanje i podršku studentima. U okviru Centra pružat će se usluga savjetovanja vezanog uz širokog raspon studentskih psiholoških i akademskih poteškoća. Također će se provoditi preventivne psiho-edukacijske aktivnosti s ciljem informiranja o mogućim rješenjima emocionalnih smetnji i djelotvornijeg nošenja sa stresom (kroz individualno i grupno savjetovanje i informiranje te edukativne materijale, radionice i sl.).

A1.7. Prikupljanje podataka o službama podrške i koordinacija usluga i aktivnosti na razini sastavnica u područjima djelovanja Centra te razvoj mreže vanjskih suradnika za potporu u pružanju aktivnosti. Jedan od ciljeva Centra jest i koordiniranje aktivnosti podrške studentima na Sveučilištu. Stoga će se redovito prikupljati informacije o službama i aktivnostima na sastavnicama te uspostaviti formalna suradnja i koordinacija i stvarati mreža podrške kroz službe na sastavnicama, ali i kroz službe u lokalnim zajednicama s kojima će također biti uspostavljena suradnja. Takav oblik koordinacije važan je kako bi podrška bila u jednakoj mjeri dostupna svima te kako ne bi došlo do preklapanja aktivnosti. Kontinuirano će se razvijati i koordinirati i mreža stručnjaka/vanjskih suradnika u pružanju usluga savjetovanja studentima u navedenim područjima.

A1.8. Osiguravanje kvalitete usluga Centra redovitim vrjednovanjem aktivnosti, organiziranjem supervizije djelatnika Centra te izradom standarda savjetovanja i protokola postupanja. Redovito će se provoditi evaluacija ponuđenih aktivnosti, organizirat će se supervizija djelatnika Centra i izrada standarda, protokola postupanja, a kako bi se osigurala povjerljivost i privatnost savjetodavnoga procesa i podataka, profesionalnost i osiguranje kvalitete. Potrebno je definirati i standarde stručnoga i profesionalnoga pružanja usluga savjetovanja i usmjeravanja u pojedinim područjima podrške kao i indikatore kvalitete pruženih usluga. U definiranju standarda aktivno će sudjelovati stručnjaci s odgovarajućih sastavnica za pojedino područje.

A1.9. Povezivanje s gospodarskim sektorom te alumnima u razvoju i pružanju aktivnosti vezanih uz karijerno informiranje i usmjeravanje. Poseban naglasak u razvoju aktivnosti karijernoga informiranja i savjetovanja stavit će se na povezivanje s gospodarskim sektorom kako bi se redovito ažuriralo stanje potreba tržišta rada te omogućilo povezivanje studenata s budućim poslodavcima radi informiranja, ali i stjecanja potrebnih kompetencija i radnoga iskustva već tijekom studija i time lakšega zapošljavanja. Alumni u tom pogledu

predstavljaju važnu sponu između Sveučilišta i tržišta rada, jer imaju pregled potreba tržišta i struke. Važno je razvijati partnerstva s institucijama i organizacijama u svrhu uspostavljanja stručnih praksi kroz koje studenti stječu iskustvo rada te znanja i vještine potrebne za uspješnije zapošljavanje i konkurentnost na tržištu.

A1.10. Razvijanje mentorskih sustava i vršnjačke potpore. Razvoj različitih oblika mentorstva i vršnjačke potpore važan je kako bi se studentima olakšala prilagodba na studij kao i lakše svladavanje zahtjeva studija, a ujedno pridonosi i boljoj integraciji akademske zajednice (većoj pristupačnosti sveučilišnoga nastavnoga i nenastavnoga osoblja, češćim kontaktima s kolega i sl.). Potrebno je jasnije definirati ulogu i obveze mentora-voditelja na studijima koji bi trebali olakšati snalaženje na sastavnici, pohađanje nastave, učenje, polaganje ispita, znanstveni rad i slično, ali ujedno i razvijati nove oblike vršnjačke podrške sa svrhom mentoriranja, ali i pružanja podrške (npr. grupe podrške u učenju, organizaciji vremena ili drugim područjima podrške i prilagodbe). Dugoročni je cilj razvijati mentorstva (nastavnoga osoblja, studenata starijih godina) kao kontinuirani proces sa savjetodavnom ulogom, koja pridonosi uspješnosti studiranja, a koja može uključivati upoznavanje studenata s organizacijom fakulteta, informiranje studenata o svim aktualnostima vezanim uz nastavne i stručne aktivnosti od interesa za studenta, savjetovanje vezano uz neka akademska pitanja i poteškoće, te upućivanje na različite službe u slučaju individualnih problema vezanih uz lošu akademsku i socijalnu prilagodbu.

Cilj 2. Podizanje svijesti o potrebi i važnosti pružanja podrške studentima (u okviru navedenih područja Strategije)

A2.1. Promoviranje aktivnosti i usluga te povećanje razine informiranosti i edukacije o oblicima i svrhovitosti pružanja podrške studentima. Potrebno je kontinuirano raditi na podizanju razine informiranosti svih dionika o važnosti i koristima pružanja podrške studentima te načina na koji to pridonosi učinkovitosti studiranja i uspješnom svladavanju akademskih obaveza, a time i povećanoj završnosti. Provođenje će se edukacije usmjerene na osvještavanje o mentalnom, tjelesnom zdravlju i dobrobiti te njihovom povezanošću s akademskim uspjehom. Također će se provoditi aktivnosti usmjerene na senzibiliziranje studenata za prepoznavanje psihičkih poteškoća koje se mogu djelotvorno riješiti i time prevenirati pojavu dubljih smetnji, kao i aktivnosti usmjerene na destigmatizaciju psihičkih i zdravstvenih poteškoća te stvaranje tolerantnoga okruženja koje će omogućiti pravovremeno javljanje po pomoć i pružanje pomoći. Važno je istovremeno podizati razinu informiranosti i studenata i sveučilišnoga osoblja. Također će se pružiti podrška nastavnom, stručnom i administrativnom osoblju Sveučilišta kako bi mogli stvarati podržavajuće okruženje za razvoj generičkih, socijalnih, komunikacijskih vještina koje će studentima pomoći u uspješnom studiranju. Aktivnosti će se provoditi kroz radionice, tribine, okrugle stolove, edukativne materijale i slično.

A2.2. Provođenje istraživanja procjene potreba studenata za podrškom i drugih istraživanja relevantnih za to područje. Potrebno je redovito provoditi evaluacije usluga koje se nude te istraživanja procjene potreba studenata kako bi se osigurali preduvjeti za

kontinuirano unaprjeđenje sustava koji je relevantan korisnicima te kako bi se utvrdili dobiveni pomaci u pružanju podrške kao i u rezultatima kojima sustav podrške pridonosi.

Cilj 3. Poticanje rada studentskih udruga i jačanje njihove uloge u pružanju/osiguravanju podrške studentima

A3.1. Revizija podataka o studentskim udrugama i revizija registra postojećih studentskih udruga. Kako bi se mogla uspostaviti učinkovita suradnja i pratiti rad studentskih udruga, nužna je revizija registra postojećih udruga s obzirom na to da velik broj udruga koje su prijavljene više ne djeluju ili nisu aktivne, dok pojedine udruge nisu prijavile promjene i dostavile nove kontakte.

A3.2. Uspostavljanje suradnje Sveučilišta i udruga koje pružaju podršku studentima u pojedinim područjima. Studentske organizacije predstavljaju važan resurs u podršci studentima u svim navedenim područjima Strategije. Omogućuju aktivno djelovanje studenata, vršnjačku podršku, umrežavanje istjecanje prvih radnih i organizacijskih iskustava te je nužno sustavno povezivanje s udrugama i poticanje njihova rada.

A3.3. Poticanje studentskih projekata koji mogu pomoći razvoju sustava podrške podzastupljenim skupinama. Projekti i aktivnosti podrške moraju se temeljiti na stvarnim potrebama ciljnih skupina. Poticat će se sudjelovanje samih studenata u osmišljavanju i iniciranju inovativnih i učinkovitih programa i aktivnosti koje će pridonijeti lakšoj i boljoj integraciji podzastupljenih i ranjivih skupina na Sveučilištu.

Cilj 4. Unaprjeđenje modela participacija studenata u troškovima studija

A4.1. Temeljem analiza o prolaznosti i završnosti studenata kao i položaja podzastupljenih skupina, predlaganje dodatnoga unaprjeđenja modela participacija studenata u troškovima studija. Kako bi sustav studentskih participacija bio utemeljen na realnim troškovima i ujedno poticao odgovornost samih studenata u njihovu procesu studiranja te pružao podršku u financiranju studija, potrebno je izraditi analize prolaznosti i završnosti studenata te potreba podzastupljenih skupina studenata. Na osnovi analiza potrebno je izraditi prijedloge unaprjeđenja modela participacija. Također bi trebalo razmotriti mogućnosti prilagodbe modela za skupine studenata s invaliditetom koji nemaju tjelesna oštećenja već specifične teškoće učenja ili psihičke bolesti i poremećaje kad se radi o tome da njihova bolest, poremećaj ili teškoća mogu znatno negativno utjecati na tijek njihova studija (primjerice zbog dužih hospitalizacija, faza pogoršanja bolesti ili specifičnosti teškoće).

A4.2. Razrada metodologije i standarda određivanja realnih troškova studija po studentu za pojedine studijske programe. Sveučilište će i dalje nastaviti raditi na ujednačavanju iznosa participacija školarina za studente na svim sastavnicama te će se uspostaviti metodologija i standardi određivanja realnih troškova studija po studentu za pojedine studijske programe koristeći se iskustvom i primjerima sredina koje su već našle uspješna rješenja toga pitanja.

Cilj 5. Reorganiziranje i unaprjeđivanje sustava stipendiranja i subvencioniranja studenata i povećanje financijskih sredstava za tu svrhu

A5.1. Praćenje i ažuriranje podataka o visinama i broju stipendija te razrada dodatnih kriterija za dodjelu stipendija studentima podzastupljenih skupina. Kriteriji natječaja za dodjelu stipendija razrađeni su u okviru Povjerenstva za dodjelu stipendija, međutim potrebno je i dalje raditi na usuglašavanju i unaprjeđenju kriterija za dodjelu stipendija studentima s invaliditetom (proširiti kategorije studenata i razmotriti dodatne kriterije) te predložiti, analizirati i odrediti kriterije za stipendiranje studenata podzastupljenih skupina kako bi stipendije dobili studenti kojima su najpotrebnije, a sa svrhom poticanja njihova daljnega uspjeha. Također je potrebno redovito ažurirati visinu i broj stipendija uzimajući u obzir broj studenata, financijske mogućnosti i promjene u društvenim i gospodarskim okolnostima.

A5.2. Utvrđivanje dodatnih mogućih izvora financiranja za financiranje podzastupljenih skupina studenata te dodatnih programa i oblika potpore. Osmišljavanje i osiguravanje programa i oblika dodatne potpore pojedinim podzastupljenim skupinama studenata, poput nabave materijala i opreme potrebne za nastavu za studente slabijega socio-imovinskog statusa te potpore studentima lošijega socio-imovinskog statusa za odlazak na međunarodna natjecanja i skupove, dio su aktivnosti predloženih u okviru *Ugovora o punoj subvenciji participacije redovitih studenata u troškovima studija u akademskim godinama 2012./2013., 2013./2014. i 2014./2015.,* potpisanog s MZOS-om. Potrebno je nakon tog razdoblja dalje razmatrati i identificirati moguće izvore financiranja za slične oblike potpore.

A5.3. Identificiranje podzastupljenih skupina i analiziranje stanja i potreba tih skupina te mogućnosti Sveučilišta za podizanje razine pristupa i podrške. Ova aktivnost već je odrađena kad su u pitanju studenti s invaliditetom te je prema takvom primjeru potrebno jasno definirati i nakon toga identificirati druge podzastupljene skupine studenata na Sveučilištu temeljem dostupnih podataka u ISVU i istraživanja procjene potreba studenata u usporedbi s nacionalnim statističkim podacima. Kako bi programi bili usmjereni na stvarne potrebe, potrebno je identificirati osnovne probleme pojedinih podzastupljenih i ranjivih skupina studenata te za svaku skupinu analizirati u kojoj je mjeri Sveučilište u mogućnosti podići razinu pristupa kao i podršku koja omogućava prolaznost kroz studij i završavanje studija u okvirima razumne prilagodbe i podrške.

Cilj 6. Povećanje pristupačnosti visokoga obrazovanja prepoznatim podzastupljenim skupinama

A6.1. Pokretanje i realizacija aktivnosti usmjerenih na realizaciju minimalnih standarda pristupačnosti za studente s invaliditetom. Prijedlog nacionalnog dokumenta o osiguravanju minimalnih standarda pristupačnosti za studente s invaliditetom izradio je i prihvatio Senat Sveučilišta te je potrebno kontinuirano raditi na implementaciji svih mjera i

preporuka za daljnji razvoj sustava potpore studentima s invaliditetom prema navedenom dokumentu.

A6.2. Uspostavljanje suradnje i rada na kreiranju i realizaciji nacionalnog sustava potpore podzastupljenim skupinama studenata te izrađivanje minimalnih standarda i sustava podrške tim skupinama studenata. U okviru ciljeva iz *Ugovora o punoj subvenciji participacije redovitih studenata u troškovima studija u akademskim godinama 2012./2013., 2013./2014. i 2014./2015.*, potpisanog s MZOS-om, Sveučilište u Zagrebu obvezalo se sudjelovati i u izgradnji nacionalnoga sustava potpore podzastupljenim skupinama studenata te je potrebno proširiti i unaprijediti sustav stipendiranja, subvencioniranja i povoljnoga kreditiranja studenata, što svakako zahtijeva sustavan pristup i suradnju svih relevantnih dionika na nacionalnoj razini. Pritom bi trebali biti izrađeni i minimalni standardi koji bi ujednačili i osigurali pristup i podršku podzastupljenim skupinama studenata.

A6.3. Osmišljavanje i provedba aktivnosti i programa usmjerenih ka socijalnom uključivanju i osnaživanju studenata podzastupljenih/ranjivih skupina. Kreirat će se programi podrške, koji će nastojati koristiti i prepoznate oblike vršnjačke podrške, a informativni materijali bit će dostupni studentima. Uspostavit će se i suradnja s aktivnim studentskim udrugama koje mogu znatno pridonijeti osmišljavanju inovativnih programa. Programi će se temeljiti na prethodno izrađenim analizama i identificiranim potrebama pojedinih podzastupljenih i ranjivih skupina studenata.

Cilj 7. Osiguravanje sustavne kvalitetne provedbe potpore studentima s invaliditetom (SSI)

A7.1. Osiguravanje financijskih sredstava za realizaciju potpore studentima s invaliditetom. Kako bi se osigurala kvalitetna provedba potpore studentima s invaliditetom na Sveučilištu u Zagrebu potrebno je osigurati dostatna financijska sredstva za razvoj, provedbu i evaluaciju novih oblika potpore kao i za provođenje već uspostavljenih, a koji zahtijevaju dodatna financijska sredstva. To znači da svake godine, uz plan aktivnosti Ureda za SSI treba donijeti i financijski plan Ureda sa sredstvima dostatnim za kvalitetan razvoj i provedbu aktivnosti Ureda u skladu s povećanjem broja studenata s invaliditetom na Sveučilištu koji trebaju neki od oblika potpore, usklađeno s njihovim aktualnim potrebama.

A7.2. Zapošljavanje najmanje jednoga dodatnoga djelatnika u Uredu za SSI. U skladu sa znatnim povećanjem broja studenata s invaliditetom na Sveučilištu, kao i potrebom za intenziviranjem realizacije postojećih i razvojem novih oblika potpore studentima s invaliditetom, njihovim nastavnicima, administrativnom i profesionalnom osoblju na Sveučilištu te potencijalnim kandidatima, u Uredu za studente s invaliditetom potrebno je hitno zaposliti još najmanje jednu stručnu osobu s punim radnim vremenom.

Cilj 8. Približavanje mogućnosti studiranja studentima s invaliditetom (SSI)

A8.1. Unaprijeđenje prostorne pristupačnosti sastavnica i dodatnih institucija i službi Sveučilišta u Zagrebu. Kada je 2011. godine provedena detaljna procjena prostorne pristupačnosti sastavnica i pojedinih dodatnih institucija i službi Sveučilišta u Zagrebu, pokazalo se da rezultati nisu zadovoljavajući. Kvalitetna prostorna rješenja obično zahtijevaju značajnija financijska sredstva, koja je potrebno osigurati za tu svrhu jer to zahtijevaju odredbe Pravilnika o osiguranju pristupačnosti građevina osobama s invaliditetom i smanjene pokretljivosti (NN, 151/05) no prostorne prilagodbe često su moguće uz jednostavne zahvate koji ne iziskuju preveliki trošak. Svaka bi sastavnica, kao i dodatna institucija i služba Sveučilišta godišnje trebala planirati sredstva i uz potporu Ureda za SSI izraditi plan realizacije prostorne prilagodbe, pri čemu bi povećanje prostorne pristupačnosti na godišnjoj razini trebalo unaprijediti za barem 30%.

A8.2. Osiguravanje pristupačne i pomoćne tehnologije na sastavnicama. Izjednačen pristup studentima s invaliditetom i općenito osobama s invaliditetom u sustavu visokoga obrazovanja, podrazumijeva i dostupnost pomoćne tehnologije kao i ostale dodatne opreme koja može kompenzirati fizička ograničenja pojedinih studenata s invaliditetom (računala s čitačima ekrana i govornom jedinicom, povećala, diktafoni, skeneri, prilagođene tipkovnice i sl.). Svaka bi sastavnica na godišnjoj razini trebala nabaviti opremu u iznosu od 20% ukupnih sredstava, predviđenih *Ugovorom o punoj subvenciji participacije redovitih studenata u troškovima studija u akademskim godinama 2012./2013., 2013./2014. i 2014./2015.,* koje potražuje po toj osnovi.

A8.3. Nastavljanje sustavne edukacije nastavnoga, stručnoga i administrativnoga osoblja na Sveučilištu u Zagrebu na semestralnoj osnovi. Edukaciju nastavnoga te stručnoga i administrativnoga osoblja potrebno je nuditi svaki semestar, čime će se kroz nekoliko godina znatno povećati broj informiranih i senzibiliziranih sudionika visokoga obrazovanja i time olakšati pristup akademskim zadacima osobama s invaliditetom. Edukaciju trebaju provoditi educirani edukatori (šest ih je educirano na Sveučilištu u Zagrebu) te je svake tri godine potrebno educirati po jednoga novoga edukatora radi mogućega osipanja edukatora, ali i radi mogućega većega interesa korisnika.

A8.4. Nastavljanje provođenja sveučilišnoga kolegija Vršnjačka potpora studentima s invaliditetom. Kolegij se na Sveučilištu u Zagrebu provodi već tri semestra i nastavit će se provoditi svaki semestar i u budućnosti. Interes studenata raste iz semestra u semestar te smo svjedoci povećanja broja studenata i fakulteta s kojih dolaze i to čak četiri puta više u zadnjem u odnosu na prvi semestar njegova provođenja. Za očekivati je da će ovaj broj i dalje rasti, što svakako čini složenijim njegovo provođenje i postaje veliko opterećenje za izvoditelje, čiji se broj također povećao zbog proširene potrebe za stručnjacima koji dobro poznaju specifičnosti oštećenja studenata s invaliditetom, kojima se pruža vršnjačka potpora. Stoga će trebati pružati prostornu, ali i financijsku potporu (nabavka opreme, putovanja i noćenja studenata s udaljenih sastavnica, putovanja studenata i nastavnika na udaljene sastavnice, obroci tijekom pripremne radionice), kao i eventualno financijsku naknadu izvoditeljima kolegija jer se često radi o njihovu angažmanu preko nastavne norme.

A8.5. Provođenje obrazovne asistencije za studente s invaliditetom. U nekim slučajevima studentima s invaliditetom tijekom nastavnoga procesa nije dostatna petosatna tjedna potpora vršnjaka putem kolegija Vršnjačka potpora, već je potrebno provoditi obrazovanu asistenciju u duljem trajanju zbog njihovih specifičnih potreba. To je moguće realizirati angažirajući obrazovne asistente putem studentskih centara (Student servis) i suradnjom s Volonterskim centrom, za što je potrebno izdvojiti dodatna financijska sredstva.

A8.6. Osiguravanje pristupa literaturi u digitaliziranom obliku. Kako bi se omogućio pristup literaturi slijepim studentima te olakšao pristup slabovidnim te studentima sa specifičnim teškoćama učenja potrebno je digitalizirati i pohraniti te dati na raspolaganje svim zainteresiranim studentima s invaliditetom cjelokupnu nastavnu literaturu, a godišnje je potrebno digitalizirati najmanje 20% obvezne literature, pravilno raspoređeno prema studijskim programima. Pritom je potrebno iskoristiti iskustvo stručnjaka iz SRCE-a i knjižnica sastavnica, zainteresiranih nastavnika i studenata, kao i pravnu pomoć profesora s Pravnoga fakulteta te osigurati financijska sredstva na poziciji Ureda za SSI. Također je tu aktivnost potrebno prijavljivati na natječaje za projekte radi dobivanja dodatnih sredstava.

A8.7. Omogućavanje audiosnimanja predavanja, uz pismeni pristanak nastavnika. Ured za SSI treba razviti, a Senat Sveučilišta prihvatiti procedure za audiosnimanja predavanja, uz pismeni pristanak nastavnika. Uz iskustvo članova Povjerenstva za SSI potrebno je iskoristiti pravnu pomoć profesora s Pravnoga fakulteta.

Cilj 9. Uvođenje procedure za realizaciju potpore za studente s invaliditetom (SSI)

A9.1. Razvoj procedura za realizaciju potpore studentima s invaliditetom. Povjerenstvo za SSI i Ured za SSI trebaju razviti, a Senat Sveučilišta prihvatiti procedure za realizaciju potpore studentima s invaliditetom. Taj dokument omogućit će jedinstveno postupanje u svrhu zadovoljavanja akademskih potreba studenata s invaliditetom na razini Sveučilišta i regulirati sustav potpore.

A9.2. Sustavno rješavanje problema vezano uz pomoć u zadovoljavanju svakodnevnih životnih potreba studenata s invaliditetom koji su smješteni u studentskim domovima. Ovu je aktivnost u smislu organiziranja i financiranja privremeno preuzelo Sveučilište u Zagrebu u trenutku kada je Studentski centar (SC) prekinuo financiranje te to pitanje treba sustavno riješiti financiranjem od strane Ministarstva socijalne politike i mladih.

A9.3. Preispitivanje i po potrebi modificiranje mjera povlaštenoga načina postupanja sa studentima s invaliditetom. Mjere povlaštenoga načina postupanja dio su mjera pozitivne diskriminacije koje imaju pozitivan učinak samo ako se privremeno koriste, ali i dugotrajno negativan učinak, što je sve više vidljivo u našoj visokoobrazovnoj praksi. Stoga te mjere treba preispitati i ako je moguće zamijeniti suvremeno koncipiranim kompenzacijskim mjerama kojima se izjednačava položaj studenata s invaliditetom s ostalim studentima i koje pridonose samostalnosti, samoinicijativnosti i razvoju samopouzdanja kod studenata s invaliditetom, ne stavljajući ih u povlašten položaj, jer mjere povlaštenog načina postupanja uglavnom djeluju suprotno.

Cilj 10. Podizanje razine informiranosti i unaprjeđenje zdravstvene zaštite studenata

A10.1. Razvoj djelatnosti informiranja i savjetovanja o zdravstvenoj zaštiti studenata te prikladne organizacijske strukture u okviru Centra za savjetovanje i podršku studentima. Korištenje zdravstvene zaštite usko je povezano s poznavanjem prava iz područja zdravstvene zaštite. Velik se broj studenata odlaskom iz svojega doma i obitelji prvi put nalazi u situaciji da samostalno skrbi o svojem zdravlju. Studenti često nisu upoznati sa svojim pravima koja su stekli s punoljetnošću, kao što su pravo na slobodan izbor liječnika u primarnoj zdravstvenoj zaštiti, liječnika opće/obiteljske medicine (za kurativnu zdravstvenu zaštitu), ginekologa i stomatologa. Preventivne i zdravstveno-odgojne mjere zdravstvene zaštite provode službe za školsku i sveučilišnu medicinu, nadležne za pojedini fakultet. Studenti su nedovoljno informirani da im te službe mogu pružiti: preventivne preglede, konzultacije i savjetovanje u svezi zdravlja (kroničnih bolesti, invaliditeta, reproduktivnoga zdravlja, mentalnoga zdravlja, poteškoća tijekom studiranja), dijagnostičke postupke i pojedine zdravstvene intervencije te ostvarivanja prava u svezi studija koja proizlaze iz zdravstvenih prava. Studenti koji studiraju izvan mjesta stalnoga boravka (približno 30 000 u Zagrebu), kao i osobe s invaliditetom, u posebno su nepovoljnom položaju jer ne poznaju lokalne specifičnosti zdravstvenoga sustava, što ih dodatno dovodi u nepovoljan položaj. Temeljem navedenoga, svim bi studentima trebalo osigurati pristupačne informacije o zdravstvenoj zaštiti i u okviru Centra za savjetovanje i podršku studentima, putem pisanih materijala i u elektroničkom obliku te putem suradnika iz zdravstva koji bi mogli pružiti individualne informacije i savjetovanje.

A10.2. Osiguravanje kurativne zdravstvene zaštite studenata osnivanjem ambulante za zdravstvenu zaštitu studenta na Sveučilištu (i sastavnicama). Zdravstveni pokazatelji i iskustva rada sa studentima u preventivnoj zdravstvenoj zaštiti pokazali su da studente s ozbiljnim zdravstvenim poteškoćama, kroničnim bolestima i invaliditetom, koji su u domovima i studiraju izvan mjesta stalnoga boravka, nije moguće primjereno zbrinuti jer su im izabrani liječnici radi udaljenosti nedostupni. Studentski zbor je pokrenuo inicijativu da se taj problem riješi. Službe za školsku i sveučilišnu medicinu u kojima rade educirani liječnici za ovu populaciju (specijalisti školske medicine) spremni su provoditi i kurativnu zdravstvenu zaštitu, ali ona ne može biti organizirana u zavodima za javno zdravstvo po sadašnjim propisima. Stoga je predloženo da se po uzoru na sveučilišta u Europi organizira kurativna zdravstvena zaštita u ambulantama za zdravstvenu zaštitu studenta na Sveučilištu, odnosno na njegovim sastavnicama. S obzirom na to da Medicinski fakultet ima prostorne mogućnosti i odgovarajuće stručnjake, može se vrlo brzo organizirati rad takve ambulante, uz uvjet da se postigne dogovor s HZZO-om kao financijerom. Postojanje ambulante za studente omogućilo bi svim studentima korištenje zdravstvene zaštite pod jednakim uvjetima te bolje zbrinjavanje i skrb oboljelih, te ih informiralo kome se obratiti u slučaju akutnih i hitnih stanja. Funkcionalnim povezivanjem ambulante za studente i školske medicine pri zavodima za javno zdravstvo postigla bi se integracija preventivne i kurativne medicine i time unaprijedila zdravstvena zaštita studenata.

A10.3. Unaprjeđenje stomatološke zaštite studenata. Oralno zdravlje studenata važan je dio cjelokupnoga zdravlja. Stomatološka zaštita bila je dio zdravstvene zaštite u Domu zdravlja studenata do njegova ukidanja. Sustavnu skrb o oralnom zdravlju studenata trebalo bi ponovno organizirati pod stručnim vodstvom Stomatološkoga fakulteta kako bi studenti imali dostupnu stomatološku zaštitu, a posebno treba voditi računa o pristupačnosti ovoga oblika zdravstvene skrbi studentima s invaliditetom.

Cilj 11. Uređivanje načina prikupljanja podataka i evidencije korisnika

A11.1. Prikupljanje podataka i vođenje evidencije o korisnicima različitih oblika podrške. Prikupljanje podataka o korisnicima i potencijalnim korisnicima potrebno je i za osmišljavanje kvalitetnih aktivnosti i rada službi podrške, kao i za mjerenje njihove uspješnosti. Prikupljanje podataka o korisnicima osjetljivo je pitanje te će se osmisliti sustavan način njihova prikupljanja koji je u skladu sa zaštitom osobnih podataka i nije stigmatizirajući za pojedine skupine studenata. U osmišljavanju sustava vodit će se računa o svrsishodnosti i opravdanosti prikupljanja podataka za pojedine usluge koje Sveučilište pruža i pojedine skupine studenata.

A11.2. Osmišljavanje sustavnoga praćenja podzastupljenih skupina i njihovih potreba u skladu sa zaštitom osobnih podataka. Da bi se mogle osmisliti i realizirati najprikladnije mjere i programi podrške različitim podzastupljenim skupinama studenata potrebno je njihovo sustavno praćenje. Nužno je osmisliti protokol i definirati način prikupljanja podataka o studentima korisnicima usluga, ali i potencijalnim korisnicima, pri čemu će se voditi računa o postupanju u skladu sa Zakonom o zaštiti osobnih podataka (NN, 103/03) te svrsishodnosti i opravdanosti njihova prikupljanja. Također je potrebno redovito provoditi ankete među studentima za informiranje i prikupljanje informacija o potrebama za stipendijama.

A11.3. Kreiranje protokola za prikupljanje podataka o studentima s invaliditetom koji realiziraju potporu na Sveučilištu u Zagrebu. Povjerenstvo za SSI i Ured za SSI trebaju kreirati protokol za prikupljanje podataka o studentima s invaliditetom koji realiziraju potporu na Sveučilištu u Zagrebu, poštujući Zakon o zaštiti osobnih podataka (NN, 103/03), a temeljem kojih je moguće planirati i realizirati individualnu i institucionalnu potporu toj skupini studenata. Senat Sveučilišta treba prihvatiti protokol, a koji treba postati dijelom evidencijskih podataka studenata.

Cilj 12. Pružanje podrške studentima vezano uz smještaj i osiguravanje smještajnih kapaciteta

A12.1. Povećanje smještajnih kapaciteta i ulaganje u obnovu postojećih (novi kapaciteti u prostorima kampusa Borongaj i kampusa Varaždin). Potrebno je provesti analizu stanja studentskih domova i potreba studenata za smještajnim kapacitetima, te temeljem tih pokazatelja povećavati kapacitete u studentskim domovima i obnavljati postojeće kapacitete u skladu s definiranim standardima smještaja studenata.

A12.2. Usklađivanje povećanja smještajnih kapaciteta s upisnom politikom. Prema postojećim podacima znatan broj redovitih studenata ne ostvaruje pravo smještaja zbog nedostajućih kapaciteta. Planiranje povećanja smještajnih kapaciteta temeljit će se na detaljnim analizama potražnje i planovima upisne politike.

A12.3. Analiza potreba studenata s invaliditetom za smještajnim kapacitetima te temeljem toga osiguravanje potrebnoga broja soba za studente s invaliditetom (preporuka 5% smještajnih kapaciteta). Potrebno je razviti standarde za građenje budućih domova, bilo da se radi o samostalnim objektima ili objektima u sklopu kampusa. Jedan od standarda mora biti i obveza o izgradnji minimalno 5% kapaciteta za potrebe studenata s invaliditetom, kao i prilagođavanje svih sadržaja studentima s invaliditetom. Kako bi se u potpunosti izjednačile mogućnosti uspješnoga studiranja studenata s invaliditetom, potrebno je razmotriti i raditi na osiguravanju radnih mjesta sa svrhom pružanja ispomoći teško pokretnim studentima u studentskim domovima.

A12.4. Razrada novoga modela subvencioniranja smještaja na principu samoodrživosti. Kako studentski domovi ne bi generirali gubitke u poslovanju, napraviti će se detaljna analiza prihoda i rashoda i razviti novi model subvencioniranja smještaja. Preduvjet za to je poslovanje na ekonomskim principima odnosno tako da korisnik smještaja uz dodatnu subvenciju, stipendiju ili dr. plati ekonomsku, tj. stvarnu cijenu smještaja, što do sada nije bio slučaj.

Cilj 13. Povećanje kapaciteta za prehranu studenta na način da mreža restorana omogućuje minimalnu distrakciju od nastavnih obveza

A13.1. Ulaganje u obnovu postojećih studentskih restorana i prilagođavanje pristupa za studente s invaliditetom. Analize postojećega stanja ukazuju na potrebu poboljšanja uvjeta za korisnike studentskih restorana. Potrebno je povećati kapacitet postojećih restorana kako bi se smanjilo vrijeme čekanja na linijama. Nadalje, temeljem analiza o potrebama studenata za određenim vrstama obroka, potrebno je prilagoditi studentske restorane za pripremu i isporuku određenih vrsta obroka. Posebnu pažnju kod obnove postojećih studentskih restorana treba posvetiti potrebama studenata s invaliditetom.

A13.2. Izgradnja novih restorana u mjestima u kojima ne postoji ni jedan studentski restoran (Varaždin, Čakovec, Sisak i Petrinja) te u Zagrebu, s ciljem da svi studenti u neposrednoj blizini učilišta ili doma imaju studentski restoran. Prehrana studenata u privatnim restoranima i kantinama treba biti samo kratkotrajno privremeno rješenje, dok se ne izgrade studentski restorani u sklopu studentskih centara. Kod odabira lokacije novih restorana voditi će se briga o tome da budu u blizini postojećih ili u blizini visokih učilišta u izgradnji.

A13.3. Analiza potreba studenata za prehranbenim kapacitetima i odgovarajućim vrstama obroka. U suradnji sa Studentskim zborom i drugim studentskim organizacijama, kao i lokalnim centrima te sastavnicama prikupljati će se podatci, a temeljem analiza utvrditi potrebe za izgradnjom novih prehranbenih kapaciteta i njihovom namjenom što se tiče vrsta obroka. Kod planiranja prehranbenih kapaciteta voditi će se briga o željama i navikama

studenta vezanim uz prehranu, uključujući pritom preporuke struke o zdravom načinu prehrane.

A13.4. Razvoj modela subvencioniranja prehrane na principu samoodrživosti. Kako studentski restorani ne bi generirali gubitke u poslovanju, napraviti će se detaljna analiza prihoda i rashoda i razviti nov model subvencioniranja prehrane. Preduvjet za to je poslovanje na ekonomskim principima, odnosno da korisnik usluge prehrane uz dodatnu subvenciju, stipendiju ili neki drugi način plati ekonomsku, tj. stvarnu cijenu obroka. Cijene obroka trebaju se određivati prema stvarnim cijenama namirnica na tržištu te prema njima i mijenjati. Polazište za određivanje cijene studentskoga obroka pritom treba biti cijena namirnica prema zajedničkoj javnoj nabavi.

Cilj 14. Izrada modela financiranja studentskoga standarda koji će omogućiti održivost sustava i njegov kvalitetan razvoj

A14.1. Analiza potreba studentskih centara, na temelju kojih će se provoditi zajednička javna nabava svih centara na razini Republike Hrvatske te na taj način postići niže ulazne cijene. Na području prehrane studenta prvi korak je već napravljen: pripremljen je Pravilnik koji omogućava promjene cijena obroka i zajedničku javnu nabavu. Studentski centri slično trebaju napraviti i na području smještaja studenta te nabavke potrošnoga materijala za redovito poslovanje.

A14.2. Standardizacija studentske prehrane. Novim Pravilnikom o uvjetima i načinu ostvarivanja prava na pokriće troškova prehrane studenta napravljena je i standardizacija studentske prehrane koja će omogućiti da se studentima u svim studentskim restoranima u Republici Hrvatskoj nude po jednakoj cijeni ista jela pripremljena od namirnica od istoga dobavljača. Pravilnikom se također određuju normativi količine i vrste hrane koja se mora nuditi studentima. Popis jela će se na prijedlog lokalnih i nacionalnoga povjerenstva mijenjati i dopunjavati na temelju preporuka struke i zahtjeva korisnika, vodeći računa o studentima s posebnim prehrambenim potrebama, kao i o vegetarijancima.

A14.3. Razvoj modela učešća studenta u cijeni prehrane i smještaja koji će biti prihvatljivi za studente i koji će omogućiti održivost sustava i njegov razvoj. Temeljem analiza postojećega stanja i održivosti postojećega načina subvencija odredit će se smjernice vezane uz financiranje studentskoga standarda (subvencije, participacije, stipendije ili kombinacije navedenog). Razvijati će se modeli učešća studenta u troškovima prehrane i smještaja koji će uključivati više kriterija (uspješnost na studiju, socijalni status itd.). Novi modeli trebali bi biti prihvatljivi za studente, a istovremeno bi morali osiguravati održivost sustava i njegovo kontinuirano poboljšanje.

A14.4. Izrada novoga Pravilnika o prehrani studenta koji uključuje i praćenje provedbe. Važno je da Pravilnik uvodi i lokalna povjerenstva koja će moći promptno reagirati na sve nepravilnosti i devijacije u sustavu te predlagati poboljšanja. Potrebno je kontinuirano praćenje sustava i inzistiranje na odredbi da se cijene obroka usklađuju prema cijenama na

tržištu, odnosno prema cijenama namirnica dobivenim u zajedničkoj javnoj nabavi, kao i dopunjavanje popisa jela prema preporukama struke i zahtjevima korisnika.

A14.5. Razvoj i poboljšavanje koncepata privremenoga i povremenoga rada studenata preko Student servisa. Prema analizama, velik broj studenata koristi usluge Student servisa. Jednom dijelu studenata privremeni i povremeni poslovi su jedini izvor financiranja studija. Stoga, treba voditi računa o takvim potrebama studenata kao i o studentima koji žele raditi kako bi stekli nova radna iskustva ili ostvarili dodatne prihode.

A14.6. Obvezivanje student servisa da ulažu u poboljšanje studentskoga standarda (organiziranje smještaja, prehrane te kulturnih, sportskih i zabavnih događanja za studente). Novim Pravilnikom ova je aktivnost postala obveza studentskih centara u sklopu kojih posluju student servisi. Cilj je studentske centre koji nemaju razvijen studentski standard u cijelosti (nedostaje studentski dom ili studentski restoran, a često i jedno i drugo) obvezati da iniciraju, pripremaju i provode aktivnosti u smjeru osiguravanja smještaja i prehrane studenata i izgradnje tih objekata, a ne da im je isključiva zadaća privremeno i povremeno zapošljavanje studenata, odnosno posredovanje u privremenom zapošljavanju studenata.

A14.7. Pojačavanje aktivnosti vezanih uz pripremu potrebnih informacija za donošenje odluka o potrebnim sredstvima iz državnoga proračuna za prehranu i smještaj studenata. Potrebno je pravovremeno prikupljanje odgovarajućih podataka (na razini sastavnica i Sveučilišta) i izrada planova i projekcija temeljem kojih bi se mogla planirati sredstva u državnom proračunu dostatna za održivost sustava. S tim u vezi treba uskladiti i prava koja se često daju a da se ne vodi o mogućnostima proračuna.

A14.8. Analiziranje i usklađivanje želja i potreba studenata s mogućnostima i obvezama studentskih centara i državnoga proračuna. Nužna je dobra suradnja i kvalitetno informiranje te zajedničko djelovanje kao i analiziranje dobrih iskustava u praksi i razmjena ideja. Stoga je aktiviranje Zajednice studentskih centara Republike Hrvatske i njezina suradnja s MZOS-om, sveučilištima i lokalnim studentskim zborovima od posebne važnosti za provođenje aktivnosti na ovom području.

Cilj 15. Razvoj dodatnih usluga (kulturni i sportski sadržaji) te usluga Student servisa u sklopu SC-a

A15.1. Analiza potreba studenata za kulturnim i sportskim sadržajima te usporedba s dodatnim sadržajima ponuđenim u studentskim domovima u gradovima Europske unije. Potrebno je prikupljanje podataka o iskazanim potrebama studenata, vezano uz kulturne i sportske sadržaje kao sastavne dijelove studentskih domova, te analiza usklađenosti postojeće ponude dodatnih sadržaja s iskazanim interesom, kao i usporedba s ponudom sadržaja u gradovima Europske unije. Analize bi se koristile za definiranje standarda o dodatnim sadržajima i infrastrukturi u studentskim domovima.

A15.2. Prilagođavanje postojećih kapaciteta za dodatne sadržaje studentskih domova i izgradnja novih kapaciteta prilagođenih kulturnim i sportskim sadržajima. Kako

infrastruktura u studentskim domovima predstavlja važnu komponentu u cjelokupnoj ponudi usluga prilikom smještaja studenata u studentskim domovima i procesu njihova studiranja potrebno je definirati standarde koje mora zadovoljiti pojedini studentski dom. Izgradnju novih kapaciteta potrebno je u potpunosti prilagoditi definiranim standardima, a na postojećim kapacitetima osigurati minimalne standarde te ih prilagođavati prema iskazanim potrebama i željama studenata.

A15.3. Podizanje svijesti uprava studentskih centara, studenata i ostalih dionika o potrebama uvođenja dodatnih sadržaja. Podizanju svijesti svakako bi pridonijeli standardi iz A15.2., kao i ideja o kategorizaciji domova, o kojoj bi ovisila i cijena smještaja, a upravama bi u interesu bilo razvijanje dodatnih sadržaja.

Cilj 16. Osiguravanje financijskih sredstava za unaprjeđenje kapaciteta i aktivnosti u okviru područja podrške studentima

A16.1. Korištenje raspoloživih izvora financiranja za unaprjeđenje postojećih kapaciteta i daljnji razvoj aktivnosti u okviru navedenih područja Strategije. Kako bi se osigurao razvoj aktivnosti podrške studentima u okviru navedenih područja te njihova održivost važno je osigurati financiranje iz različitih raspoloživih izvora: od osiguravanja redovitih sredstava u okviru državnoga proračuna do korištenja europskih fondova i drugih mogućih izvora za financiranje projektnih prijava.

A16.2. Korištenje europskih fondova i drugih izvora (poput Univerzijade i drugih sportskih manifestacija) za unaprjeđenje postojećih kapaciteta vezanih uz studentski standard. U situaciji kada se iz državnoga proračuna ne može očekivati dovoljno financijskih sredstava za potrebe izgradnje novih domova, alternativu treba potražiti u prijavljivanju projekata koji će omogućiti dobivanje sredstava iz europskih fondova. Nadalje, treba potaknuti organiziranje sportskih manifestacija koje mogu senzibilizirati lokalnu zajednicu i državu za ulaganjem sredstava u izgradnju novih i obnovu postojećih smještajnih kapaciteta studentskih domova.

A16.3. Poboljšanje kadrovske i logističke podrške središnjih službi i službi sastavnica za pomoć u pripremi i realizaciji projekata te kod korištenja svih dostupnih izvora financiranja. Preduvjet za povlačenje sredstava iz europskih fondova i drugih izvora jest kvalitetna priprema projekata i potrebne dokumentacije. Nažalost sastavnice Sveučilišta nemaju potreban kadar koji se može uspješno nositi s tim zadaćama, a korištenje vanjskih usluga dosta je skupo, pogotovo kada je ishod neizvjestan. Stoga su Sveučilišne stručne službe često jedine kojima se može obratiti, ali su one malobrojne i opterećene svakodnevnim poslovima te ne stignu kvalitetno i u potrebnoj mjeri zadovoljiti potrebe svih sastavnica. Kako zbog toga ne bi potencijalni projekti čekali, bili nekvalitetno dovršavani ili izvan roka, nužno je pojačati stručne službe Sveučilišta tako da mogu zadovoljiti rastuće potrebe sastavnica. Njihova bi zadaća u budućnosti mogla biti i pravovremeno obavještavanje sastavnica

Sveučilišta o mogućnostima povlačenja sredstava iz pojedinih izvora kao što su npr. Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitosti, MZOS, europski fondovi i drugo.

LITERATURA

Berlin Declaration on Social Dimension, 2011.

Bologna Process National Report for Croatia (2007–2009).

Bucharest Communiqué. Making the Most of Our Potential: Consolidating the European Higher Education Area, 2012.

Džepina i sur.: *Suffering of Croatian Schol Children during War*. CMJ War Suppl. 2., 1992.

Džepina, M., Čavlek, T., Đanić-Koić, M.: *Prednosti i nedostatci sadašnjeg ustroja školske medicine*. Hrvatski časopis za javno zdravstvo, 2006.

Farnell, T. i sur.: *Socijalna i ekonomska slika studentskog života u Hrvatskoj. Nacionalno izvješće istraživanja*, Institut za razvoj obrazovanja, 2011.

Hühn, I.: *Raspravne vijesti*. Deveta redovita mjesečna skupština Zbora liječnika Kraljevine Hrvatske i Slavonije. Liječnički vjesnik, 1909.

Istraživanje procjene potreba studenata za podrškom tijekom studiranja. Izvješće za Senat Sveučilišta u Zagrebu, 2013.

Izvješće o rezultatima vanjske neovisne periodične prosudbe sustava osiguravanja kvalitete Sveučilišta u Zagrebu, 2013.

Jokić-Begić, N., Lugomer Armano, G., Vizek Vidović, V.: *Vodič za savjetovatelje u području psihološkog savjetovanja studenata*, Sveučilište u Zagrebu, 2009.

Jureša, V., Džepina, M., Prebeg, Ž. i sur.: *School children in wartime*. Arhiv za zaštitu majke i djeteta, 1992.

Kiš-Glavaš, L. (ur.): *Sveučilišni izborni kolegij Vršnjačka potpora studentima s invaliditetom*. Priručnik za izvoditelje. Interni materijal izrađen u okviru Tempus projekta EduQuality, 2011.

Kiš-Glavaš, L. (ur.): *Studenti s invaliditetom*. Zbirka edukativnih priručnika. Materijali izrađeni u okviru Tempus projekta EduQuality, 2012. www.eduquality-hr.com

Köhler, I.: *Rad gradskih školskih liječnika u šk.god. 1926/27*. Liječnički vjesnik, 1928.

Konvencija UN-a o pravima osoba s invaliditetom. <http://www.posi.hr/dokumenti>

Kuhar, A.: *Zdravstvo grada Zagreba*. Godišnje zdravstveno izvješće za godinu 1927. Liječnički vjesnik, 1928.

London Communique. Towards the European Higher Education Area: responding to challenges in a globalised world, 2007.

Marković, R.: *Školski liječnici*. Liječnički vjesnik, 1906.

Mašović, F., Baršić, B. i Rulnjević, N.: *Razvoj zdravstvene zaštite školske djece i omladine u SR Hrvatskoj*. Zbornik radova I. Kongresa liječnika školske medicine Hrvatske, Split-Trogir 1972.

Mašović, F.: *Nastojanja na zaštiti zdravlja školske djece i omladine u XIX i početku XX stoljeća*. Zbornik radova „50 godišnjica osnutka prvih ustanova za zdravstvenu zaštitu školske djece i omladine u Zagrebu”. Zagreb 1974.

Minimalni standardi pristupačnosti za osobe s invaliditetom na sveučilištima članicama UNICA-e (Minimum Standards for Disabled Persons for UNICA Universities). www.unizg.hr/uredssi; www.unica-network.eu

Nacionalna strategija izjednačavanja mogućnosti za osobe s invaliditetom od 2007. do 2015. godine. Narodne novine 63/07.

Natječaj za dodjelu stipendija Sveučilišta u Zagrebu. www.unizg.hr

Novak-Reiss, A.: *Razvoj organizirane zdravstvene zaštite školske djece i omladine u gradu Zagrebu kroz 50 godina*. Zbornik radova „50 godišnjica osnutka prvih ustanova za zdravstvenu zaštitu školske djece i omladine u Zagrebu”. Zagreb 1974.

Odluka o kriterijima za raspodjelu mjesta u studentskim domovima studentskih centara i učeničkim domovima u Republici Hrvatskoj. www.mzos.hr

Osiguravanje minimalnih standarda pristupačnosti visokoga obrazovanja za studente s invaliditetom u Republici Hrvatskoj. www.unizg.hr/uredssi

Politika osiguravanja kvalitete na Sveučilištu u Zagrebu

Pravilnik o organizaciji i djelovanju Ureda za studente s invaliditetom Sveučilišta u Zagrebu, 2007. www.unizg.hr

Pravilnik o osiguranju pristupačnosti građevina osobama s invaliditetom i smanjene pokretljivosti. Narodne novine 151/05.

Pravilnik o radu školskih poliklinika, Liječnički vjesnik, 1924.

Pravilnik o uvjetima i načinu ostvarivanja prava na pokriće troškova prehrane studenata. http://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2013_09_120_2586.html

Prebeg, Ž., Jureša, V., Kuzman, M. i Džepina, M.: Zaštita školske djece i mladeži u ratnim uvjetima. Zagreb. Medicinski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, 1991.

Prebeg, Ž.: Zdravstveno stanje i zdravstvena zaštita školske djece i omladine. U: Popović, B., Letica, S. i Škrbić, M., Zdravlje i zdravstvena zaštita. Zagreb 1981.

Prebeg, Ž.: Nova organizacija školske medicine: Suton ili renesansa. Liječnički vjesnik, 1998.

Razvoj i preobrazba Sveučilišta u Zagrebu, Razrada polaznih pretpostavki, 2013.

Rumbolt, M.: Uz sedamdesetu obljetnicu školske poliklinike u Splitu. U: 70 godina školske poliklinike u Splitu. Split 1997.

Samoanaliza i dokumentacija za postupak vanjske neovisne prosudbe sustava osiguravanja kvalitete Sveučilišta u Zagrebu, 2012.

Smjernice za izjednačavanje mogućnosti studiranja osoba s disleksijom. www.unizg.hr/uredssi

Spitzer, A.: Zbirka zakona i uredaba tiućih se zdravstva i zdravstvene službe, dodatak XXV. Zagreb 1938.

Tempus projekt Education for Equal Opportunities at Croatian Universities – EduQuality. www.eduquality-hr.com.

The Dubrovnik Declaration on School Health Care in Europe, European Union for School and University Health and Medicine – EUSUHM, 2007. www.eusuhm.org

The Tampere Declaration on Student Health Care in Europe, European Union for School and University Health and Medicine – EUSUHM, 2007. www.eusuhm.org

Ugovor o punoj subvenciji participacije redovitih studenata u troškovima studija u akademskim godinama 2012./2013., 2013./2014. i 2014./2015. www.unizg.hr

Ugovor o punoj subvenciji participacije redovitih studenata u troškovima studija u akademskim godinama 2012./2013., 2013./2014., 2014./2015.; Cilj 2: Olakšavanje pristupa studiju podzastupljenim skupinama studenata.

University of Zagreb Evaluation Report, EUA – Institutional Evaluation Programme, 2011.

Ured za studente s invaliditetom Sveučilišta u Zagrebu. www.unizg.hr/uredssi

Ustav Republike Hrvatske. Narodne novine 56/90, 135/97, 8/98, 113/99, 124/00 i 28/01.

Vitauš, F.: *Rad školskih liječnika u Zagrebu šk. god. 1921/22.* Liječnički vjesnik, 1928.

Zakon o suzbijanju diskriminacije. Narodne novine 85/08.

Zakon o zaštiti osobnih podataka. Narodne novine 103/03, 118/06, 41/08 i 130/11;
pročišćeni tekst objavljen u Narodnim novinama 106/12.

Zakon o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju. Narodne novine 123/03, 198/03, 105/04, 174/04 i 46/07.

Zdravstveno statistički ljetopis grada Zagreba za 2011. godinu.

Živić, D.: *Učinci rata na demografsku sliku mladog stanovništva Hrvatske.* Dijete i društvo, 4(2002) 1–2.